

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт»
освітньою програмою «Олімпійський спорт і освіта»

на тему:

**"РОЛЬ ФУТБОЛУ ЯК ВИДУ СПОРТУ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ
ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У СВІТІ"**

здобувача вищої освіти
другого (кваліфікаційного) рівня,
групи 2М5-ОС2
Студінікін Олександр Сергійович

Науковий керівник: Дьоміна А.А.
к. фіз. вих., доцент

Рецензент: Краснянський К.В.
к. фіз. вих., доцент

Рекомендовано до захисту на засіданні
кафедри історії та теорії олімпійського
спорту (протокол № 5 від 1. 12. 2022 р.)
в.о. завідувача кафедри: Радченко Л.О.
д.фіз.вих., доцент

Київ 2022

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1.	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФУТБОЛУ ЯК ВИДУ СПОРТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	7
1.1.	Місце футболу у системі міжнародного олімпійського руху.....	7
1.2.	Сучасні тенденції розвитку футболу в світі.....	9
1.3.	Роль футболу в соціальній адаптації біженців.....	12
1.4.	Вплив футболу на адаптацію українських біженців.....	18
	Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2.	МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	25
2.1.	Методи дослідження.....	25
2.1.1.	Аналіз й узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел та матеріалів Інтернет.....	25
2.1.2.	Історико-логічний метод.....	26
2.1.3.	Компаративний метод.....	26
2.1.4.	Метод системного аналізу.....	27
2.1.5.	Хронологічний метод.....	27
2.1.6.	Описовий метод.....	28
2.1.7.	Метод експертних оцінок.....	28
2.1.8.	Метод анкетування.....	29
2.1.9.	Метод математичної статистики.....	30
2.2.	Організація дослідження.....	30
РОЗДІЛ 3.	РОЛЬ ФУТБОЛУ ЯК ВИДУ СПОРТУ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ БІЖЕНЦІВ.....	32
3.1.	Сучасні соціальні виклики с питань вимушено переміщених осіб в світі.....	32
3.2.	Загальна характеристика центрів прийому та розподілу біженців.....	36

3.3.	Загальна характеристика українського питання. Центри прийому біженців та умови в Європі.....	47
3.4	Програми міжнародних футбольних організацій для соціальної адаптації вимушено переміщених осіб у світі...	51
3.5	Сучасні тенденції, стан проблеми соціальної адаптації біженців. Вплив громадської думки на вирішення проблеми.....	65
	Висновки до розділу 3.....	84
РОЗДІЛ 4.	АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	86
	ВИСНОВКИ.....	87
	ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	89
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ...	92
	ДОДАТКИ.....	100

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ І СКОРОЧЕННЯ

ООН – Організація об'єднаних націй

ЮНІСЕФ – Дитячий фонд організації об'єднаних націй

МОК – Міжнародний олімпійський комітет

ФІФА – Міжнародна федерація футболу

УЄФА – Союз європейських футбольних асоціацій

ВАР – Відео асистент рефері

ВПО – внутрішньо переміщенні особи

УВКБ ООН – Управління Верховного комісара ООН у
справах біженців

ВСТУП

Футбол, як вид спорту найбільш стрімко розвивається в світі, використовує новітні технічні засоби, які сприяють зниженню кількості помилок під час суддівства та підвищення об'єктивності гри.

Важливу роль, на сьогодні, в функціонуванні будь якої світової організації незалежно від форми її власності, джерел фінансування тощо – є соціальна сторона, а саме гуманістичне ставлення до світу [16, 18 50, 52]. ООН прийняло нещодавно, так звані, сталі цілі тисячоліття, які забезпечать стабільність у світі. Згідно них, або навколо цілей тисячоліття, соціально відповідальні організації і будуть свої стратегії функціонування. Міжнародні футбольні організації – є одними з найактивніших учасників та партнерів ООН, ЮНІСЕФ, МОК тощо в реалізації сталих цілей тисячоліття і підтримки миру на землі [55, 63, 68, 70].

Поряд із резонансністю проблеми та великою увагою з боку громадськості та ЗМІ, на сьогодні не існуює ґрунтовних наукових матеріалів з даної теми, що і обумовлює актуальність наших досліджень.

Мета дослідження здійснити аналіз сучасного стану проблеми адаптації біженців засобами спорту та обґрунтувати й розробити рекомендації, залучення до футболу вимушено переміщених осіб України.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати сучасний стан проблеми біженців у світі.
2. Вивчити особливості програм для соціальної адаптації біженців засобами футболу.
3. Дослідити основні міжнародні організації, що опікуються проблемами біженців та проаналізувати їх вплив на розвиток програм для біженців.
4. Розробити практичні рекомендації для адаптації вимушено переміщених осіб засобами футболу в Україні

Об'єкт дослідження: функціонування футболу в контексті його взаємодії зі світовими організаціями, що опікуються проблемами біженців.

Предмет дослідження: програми для соціальної адаптації біженців засобами футболу.

У роботі були використані наступні **методи дослідження:**

- аналіз й узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел та матеріалів Інтернет;
- історико-логічний;
- компаративний метод;
- метод системного аналізу;
- хронологічний метод;
- описовий метод;
- метод анкетування
- метод експертних оцінок
- метод математичної статистики

Наукова новизна досліджень полягає у тому, що узагальнені та систематизовані знання про соціальну складову функціонування футболу, а також програми соціальної адаптації біженців.

Практична значущість роботи полягає у тому, що матеріали дослідження розширюють уяву про соціальну складову функціонування футболу, а також матеріали дослідження можуть бути використані під час підготовки праць з історії фізичної культури, олімпійського спорту тощо.

Це дослідження дає змогу вплинути на одну з найбільш актуальних проблем сучасності, надавши можливість подивитись на проблему під іншим кутом, а також альтернативні методи вирішення.

Структура і обсяг роботи. Робота складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Матеріали дослідження викладено на 106 сторінках друкованого тексту. Перелік використаних джерел містить 54 найменування.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФУТБОЛУ ЯК ВИДУ СПОРТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

1.1. Місце футболу у системі міжнародного олімпійського руху

Футбол бере свої корені з стародавнього Китаю, тоді як сучасна версія гри почалася на вулицях середньовічної Англії до того, як перетворилася в найпопулярніший вид спорту у світі. Сусідні міста грали одне з іншим, де велика кількість гравців намагалася перетягнути свинячий міхур будь-якими способами, щоб забити гол в кінці міста суперника, тоді певних правил гри не було, вони з'явилися дещо пізніше. Але футбол став настільки жорстоким, що він був заборонений королем більше ніж на 300 років. Англійські державні школи згодом встановили певні футбольні правила, тим самим перетворивши масові бійки і бунт натовпу у спорт у 16 столітті. Сучасний футбол зародився зі створенням Футбольної асоціації Англії в Лондоні в 1863 році як результат численних зусиль зі стандартизації різних форм гри. Це дозволило клубам проводити матчі без суперечок за уніфікованими правилами, які забороняли рух по полю з м'ячем у руках та виконання підніжок

Футбол не був присутній в офіційних змаганнях перших сучасних Олімпійських Ігор 1896 року, тому що міжнародний футбол перебував в зародковому стані в той час. Тим не менш, джерела стверджують, що неофіційний футбольний турнір був організований в ході перших Ігор, в якому команда Афін програла команді, що представляла Смірну (Ізмір) — територію Османської імперії. Також історик олімпійського руху Білл Меллон писав: «Імовірно, що відбувся також матч між грецьким і датським клубом». Футбольні турніри були зіграні на Олімпійських іграх в 1900 і 1904 роках, а також на позачергових Іграх 1906 року, але вони проводились між клубами. Хоча МОК вважає, що 1900 і 1904 турніри були офіційними олімпійськими змаганнями, вони не визнаються ФІФА. У 1906 році команди

з Великої Британії, Німеччини, Австрії, Нідерландів і Франції провели неофіційний турнір. Також були заявлені команди Данії, Смірни, Афін і Салоників. Данія виграла фінал проти Афін 9-0. Слід зазначити, що чоловічий олімпійський футбол насправді має більш довгу історію, ніж чемпіонат світу з футболу: він проводиться на всіх Іграх з Парижа 1900 року, крім Лос-Анджелеса 1932 року. Тепер Ігри служать великим плацдармом для розвитку молодих талантів та засобом «засвітитися» на великому турнірі, а змагання викликають високий рівень інтересу у скаутів та селекціонерів. Офіційно футбол включили до програми літніх Олімпіад в 1908 р. На Олімпіаді 1908 завдяки зусиллям Англійської футбольної асоціації проведено перший повноцінний турнір. Англіїці домоглися введення футбольних змагань, але вимога МОКу щодо обов'язкового любительського рівня всіх команд ставила професіоналів і аматорів в різні умови.

На початку ХХ сторіччя професіоналізм існував лише в кількох країнах. Після Другої світової дедалі більше держав узаконили футбольний професіоналізм. Тепер футбол став професією для переважної більшості найсильніших гравців. Проте в соціалістичних країнах влада вважала всіх спортсменів любителями (офіційно вони були тренерами фізкультури чи працівниками державних установ), тому проти західних команд грали найсильніші гравці-професіонали, переодягнені у форму олімпійської збірної. Країни Східної Європи домінували післявоєнних олімпійських змаганнях. Тому турніри втратили престиж і можливість об'єктивно показати розвиток футболу у тій чи іншій країні. Важливе рішення прийняв конгрес ФІФА у 1978 році — гравцям, які виступали у чемпіонаті світу (у відборі або фінальній частині) заборонили грати за олімпійські збірні.

З початку 90-х рр. МОК і ФІФА нарешті дійшли до компромісу — поділ на любителів і профі остаточно відмінили. З 1992 року в олімпійських футбольних турнірах повинні виступати лише футболісти молодші від 23 років (додатково можна заявляти 3 гравців без вікових обмежень). Змагання

стали доброю нагодою для виявлення юних талантів, олімпійські команди часто готують резерв для головної збірної країни.

На Олімпіаді 1996 року відбулося відразу дві визначних події: по перше збірна Нігерії стала першою збірною Африки, якій підкорилося золото Олімпіади. «Орли» в півфіналі несподівано перемогли бразильців, а у вирішальному поєдинку здолали збірну Аргентини. На тій же олімпіаді вперше було проведено жіночий олімпійський турнір, який не мав жодних обмежень для гравців, а перемогу святкували господарки турніру — американки. [33]

1.2 Сучасні тенденції розвитку футболу в світі

Слід зазначити, що за останнє десятиліття футбол переніс кардинальні зміни, як в побудові гри, тактичних змінах, нових пріоритетах ведення гри, так і матеріально-технічної бази, обладнання.

Якщо говорити з точки зору гри, то найбільшими новаторами є Гвардіола і Клопп.

Не можу сказати, що у Клоппа відбулося прозріння, але сталася важлива еволюція його мислення і розуміння футболу. На початку своєї роботи в «Ліверпулі», в далекому 2015 році, німець зрозумів, що його футбол повинен стати ще більш детальним и спрямованим на нюанси та дрібниці, ніж той підхід, який був таким успішним у «Борусії» Дортмунд. Клопп знав, що йому потрібно більше контролю над грою та суперником.

Починаючи з часів «Баварії», Гвардіола передивився деякі свої догми, та знайшов їх неправильними, правильно буде сказати – недосконалими. Він зрозумів, що свою гру, основу на контролі над м'ячем, а значить над грою і над суперником, потрібно доповнити більшою різноманітністю та нестандартністю, хаотичністю. В купі всі ці зміни принесли перелом у світовий футбол, ефект полягає в тому, що обидві сторони зараз мають гібридні підходи, і їхні зустрічі являють собою найочікуваніші протистояння. Ман Сіті - Ліверпуль обігнав Барселону - Реал як найякісніший і

найцікавіший перфоманс у світовому футболі, став матчем, де відображаються останні тактичні нововведення спорту. І це відбувається в надзвичайно віроломному темпі, що часто вражає. В цьому десятилітті тактичний розвиток спорту відбувався швидше, ніж колись раніше. Кожна нова ідея дуже швидко перепліталася з попередніми, утворюючи симбіоз. Характерною ознакою останнього десятиліття, стало те що гра відкрилася і отримала більш атакуючий вектор розвитку. Якщо порівнювати з 2010 роком, то відмінність відчувається, індивідуалізм футболістів кінця ХХ століття, поступився місцем колективізму, коли кожен знає своє місце на полі і точку яку повинен займати.

Бажання Гвардіоли контролювати гру створило контрпресинг (або так зване правило «6 секунд»), як одного з «китів», на якому будується гра команд Пепа, згодом Клопп удосконалив його, так з'явився гегенпресинг (на німецький лад), вже з деякими відмінностями. Це свідчить, про те що тренери почали приділяти велику увагу не тільки гри з м'ячем, але й без нього, при правильних командних взаємодіях створюється плацдарм для швидких атак.

Також важливою інновацією стала потрібність для воротарів гри ногами, таким чином вони долають пресинг суперника, знаходячи партнерів у широких точках. [32]

Ще одним неминучим процесом є швидкість поширення грошей у футболі. Зараз вони встановлюють порядок денний, перетинаючи багато меж, тому відбулася політизація футболу, оскільки так багато сумнівних держав - від Абу-Дабі і Саудівської Аравії до Китаю - зараз намагаються використовувати спорт для просування власних справ. Клуби змагаються, хто більше заробляє, хто які має доходи та прибутки. На футбольній карті з'являються топ-клуби, які далеко відриваються від звичайних футбольних команд і ця прірва стає все більшою. [8]

Слід зазначити, що футбол залучив технологічні інновації такі як: система автоматичної фіксації голів, VAR(video assistant referee),до речі це нововведення зазнає найбільших дискусій. Зміни не пройшли стороною і футбольні правила найбільш визначними стали:

- гравці зможуть розігравати м'яч з центру поля, пасуючи не тільки вперед. Згідно з новим правилом, гравець може віддати передачу в будь-якому напрямку від центрального кола;
- по-новому тепер зможуть розігравати м'яч воротарі команд. Скасовано правило, згідно з яким м'яч повинен залишати карний майданчик при розіграші удару від воріт, перш ніж його торкнеться захисник;
- з наступного сезону гравці мають іти з поля за найближчу лінію. Це зроблено, щоб прибрати затримку часу, тепер зможуть розігравати м'яч воротарі команд. Скасовано правило, згідно з яким м'яч повинен залишати карний майданчик при розіграші удару від воріт, перш ніж його торкнеться захисник;
- гравці зможуть розігравати м'яч з центру поля, пасуючи не тільки вперед. Згідно з новим правилом, коли гравці занадто повільно йдуть змінюватися з іншого кінця поля;
- дотик руки гравцем атакуючої команди під час гольової атаки завжди вважатиметься порушенням правил;
- гравцям команди, яка виконує штрафний, буде заборонено стояти в стінці, яка захищається. Вони мають перебувати щонайменше за один метр від стінки;
- додаткова заміна в екстра-таймі;
- дозволили використання мобільних девайсів в технічній зоні;
- при пробитті пенальті воротарям буде достатньо стояти тільки однією ногою на лінії воріт.

1.3 Роль футболу в соціальній адаптації біженців

Біженець - особа, яка через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів знаходиться за межами країни своєї національної належності і не в змозі користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом внаслідок таких побоювань; або, не маючи визначеного громадянства і знаходячись за межами країни свого колишнього місця проживання в результаті подібних подій, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок таких побоювань. Відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про статус біженців (1951 р.) [37]

Вимушено переміщених осіб підтримують як місцеві, так і організації міжнародного масштабу. УЄФА мають програми підтримки, наприклад: Національні асоціації УЄФА (соціальна солідарність, футбол та біженці) Проект Cross Culture - миротворчість та примирення.[47]

Якщо зануритися глибше і проаналізувати ситуація більш глобально, то ми бачимо, що від полів на межі кенійського табору Какума до Північно-Східної Англії шукачів притулку та біженців охоплює футбол-найпопулярніший вид спорту в світі, щоб скоріше освоїтися після переміщення, залишатися активними, знайти нових друзів, зв'язки, вдосконалювати свої навички володіння мовою, шанси на щасливе та повноцінне життя. Деякі вражаючі історії були зафіксовані Goal Click Refugees. [51] Це проект, який використовує фотографії та розповіді біженців, щоб розкрити реалії їхнього нового життя та спільнот мовою футболу. Goal Click дав кожному учаснику одноразову камеру, щоб підкреслити роль футболу в їхньому житті в поселеннях і містах, таборах біженців включаючи Йорданію, Кенію, Малаві та Камерун, а також Західну Європу, США та Австралію. УВКБ ООН, Агентство ООН у справах біженців, підтримало проект як частину своєї роботи, спрямованої на

залучення спорту для покращення життя переміщених осіб, а також їх приймаючих громад.

«Футбол — це єдина постійна річ у нашому житті, — сказав 24-річний Даніеле, сирійський біженець, який проживає в Кобленці, Німеччина. «Неважливо, звідки ти і через що ти пройшов, завжди є щось, чим ти ділишся з іншими людьми, незважаючи на відмінності. Частина вас завжди шукає миру, любові та адекватності». Любов Даніеле до футболу почалася ще студентом у Латакії, Сирія, до того, як війна змусила його та мільйони інших тікати. Він вивчає ІТ в університеті міста Рейн, працюючи офіціантом під час канікул. Він грає разом із шукачами притулку із Сирії, Ірану, Афганістану, Сомалі та Еритреї в команді, організованій місцевим клубом TuS Koblenz, іноді грає з німцями — яких він вважає «лагідними та теплими» — і отримує задоволення від спілкування з ними поза футбольним полем. Знімки та різні історії демонструють силу футболу об'єднувати та сприяти мріям. Спільна пристрасть об'єднує біженців на полі та поза ним, допомагаючи їм адаптуватися, перебудуватися, прокладати шлях до світлого майбутнього.[51]

Іван Бікамбо, тренер організації Red Deporte, яка працює в школі в Біндії, Східний Камерун, розповів, як футбол об'єднує біженців і місцевих жителів. «У нас в класах є як і камерунські діти, так і діти з Центральної Африки, а під час перерв вони разом грають, також зустрічаються поза школою.

Шегофа Хассані, афганська біженка в Австралії, сказала, що футбол допоміг змінити ставлення до жінок в її власній громаді. «Багато людей досі вважають, що афганські дівчата не повинні займатися спортом, і це дає нам можливість довести їхню помилку та залишатися соціально активними», — сказав Хассані, гравець і посол Футбольного клубу Футбол Юнайтед, який зараз очолює в Сідней Юнайтед програму для дівчат. «Я хочу, щоб більше афганських дівчат мріяли про великі цілі та слідували мріям. Дуже багато наших дівчат не йдуть за своїми мріями через культурні, сімейні та фінансові

бар'єри. Ми прагнемо усунути перешкоди, зміцнюючи довіру, та роблячи свою справу».[51]

Зараз організовано багато програм для підтримки та адаптації біженців. Найвідоміші і найбільші футбольні міжнародні програми для соціальної адаптації біженців GIZ, UNICEF Jordan, the British Red Cross, Balon Mundial (Italy), Green Kordofan (South Sudan), Ascent Soccer (Malawi), Kicken ohne Grenzen (Austria), FAULU (Kenya), Red Deporte (Cameroon), the Middlesbrough FC Foundation (UK) and Football United (Australia).

Одну з таких програм впроваджує RIFA (Міжнародна футбольна асоціація Рукліну) — це організація з Брукліна, яка використовує футбол для роботи з біженцями та іммігрантами, забезпечує можливість для спілкування одноліткам в безпечному та сприятливому середовищі мовою футболу. Молоді учасники можуть розвивати свої футбольні, мовні та лідерські навички, інтегруючись таким чином в життя Нью-Йорка. Три гравці з RIFA розповіли історію свого досвіду життя в Нью-Йорці протягом двох місяців. Ця співпраця є частиною кампанії, яка спрямована на пошук спільної мови та простої віри в людяність і людство загалом, незважаючи на всі страшні події, які відбуваються. Семюел Гедеон родом з Гаїті, переїхав до Нью-Йорка в 2015 році і приєднався до Рукліну в 2017 році. Далі йде пряма мова: «Я з Гаїті, де я відкрив одну зі своїх найбільших пристрастей – футбол. Раніше я грав у вуличний футбол, футзал, і я приєднався до деяких клубів. Іноді з моїми друзями ми організовували якісь вуличні ігри з іншими околицями. У 2015 році я переїхав до Нью-Йорка з надією знайти хорошу футбольну команду, але коли я приїхав, усі грали в баскетбол. У 2017 році я знайшов Rooklyn.

Я залишив свою країну, тому що хотів досягти своєї мрії – стати дипломатом, а також жити з родиною. Дуже здивований, як пристрасть до футболу об'єднала іммігрантів з різних країн і створила спільноту. Оскільки вони з різних країн, вони чогось навчилися одне в одного, починають

мислити по-іншому та допомагають один одному через проекти соціальних дій.

Тренер Просперо та Тренер Фелікс були людьми, яких я зустрів, коли вперше приїхав до Рукліну, і вони також допомогли мені отримати нові навички. Був час, коли всі гравці команди влаштовувалися на роботу і залишали команду, а іноді тренувалося лише троє з нас.

Футбол важливий для мене, тому що це змагання, а змагання – це те, що мені дуже подобається. Мені також подобається футбол, тому що в ньому можна подорожувати, співпрацювати та мати незабутні моменти.

RIFA змінила моє життя, тому що до Рукліну, під час канікул і по суботах я завжди залишався вдома і нічого не робив, окрім домашніх завдань для школи. Я ніколи не виходив на вулицю і не відчував стресу. Але коли я їжджу до Рукліну у вільний час, я граю у футбол, займаюся соціальними проектами, підтримуючи інших. Футбол допомагає мені знайомитися з новими людьми, вивчати мову та відвідувати нові місця. Мені доводиться грати з мексиканцями, африканцями та арабами. Вони пристрасні, як гаїтяни, це доводить, що всі люди однакові і можуть знайти спільну мову. Мої амбіції на майбутнє — виграти футбольний турнір». [58]

УЄФА допомагає сирійським біженцям, які знайшли притулок на півночі Йорданії. Вони підписали з проектом по розвитку азійського футболу (AFDP) меморандум про взаєморозуміння і співробітництво УЄФА підтримує програму, що діє в таборі біженців Заатарі, спрямовану на добробут юних сирійських біженців. Поселення Заатарі є одним з найбільших таборів біженців у світі. Тисячі людей залишили свої будинки в Сирії, щоб уникнути військового конфлікту, і багато хто з них є неповнолітніми. У таборі робляться величезні зусилля для поліпшення якості життя юного покоління, і важливим стимулом тут є сила футболу.

Проект підтримки футболу в Заатарі складається з декількох напрямків. По-перше, в таборі проводяться цілі чемпіонати за участю команд, об'єднаних в «клуби»; також проходять щотижневі тренування і регулярні

турніри. Молодь працює під наглядом дипломованих тренерів - діти можуть грати в футбол, вчитися один у одного новим вмінням, а також переймати фундаментальні цінності, такі як повага, чесна гра, командний дух і солідарність. Мають можливість розвиватися не тільки як здорова людина, а як повноцінна особистість. Тренери в віці від 20 до 40 років також проходять навчання. Йорданські тренери діють в тісній співпраці з координаторами з УЄФА. До завдань проекту також входить організація футбольного життя в північній частині Йорданії. Близько 70% біженців живуть у місцевих громадах. Молоді сирійці і йорданці разом проводять час в школах і спортивних клубах. Крім цього, надходить і матеріальна допомога у вигляді м'ячів, екіпіровки, бутс, методичної літератури, тобто всього того, що забезпечує життєдіяльність проекту. [46, 72]

УЄФА відкрила футбольне поле в Заатарі. Швейцарська футболістка Лара Дікенманн і колишній півзахисник збірної Франції Крістіан Карамбе також взяли участь у відкритті поля, що отримав ім'я "Футбол для всіх", а компанію їм склали місцеві футбольні послы Маїса Ібара і Фаєд Швамрех. Тренування щотижня відвідує 4480 дітей і підлітків (3185 хлопчиків і тисячі двісті дев'яносто п'ять дівчаток) у віці від 8 до 20 років, а їх заняттями керують викладачі. Для організації спортивних занять і футбольних турнірів потрібні місцеві тренери і функціонери, які могли б відповідати за реалізацію проекту. З цієї причини Дитячий фонд УЄФА і організував навчальну програму по вихованню тренерів, щоб ті навчилися основам керівництва і проведення футбольних заходів. З липня 2017 років через неї пройшли 250 дорослих біженців - 163 чоловіки та 87 жінок.

Щоб мотивувати переселенців до заняття футболом, в таборі щомісяця проводяться турніри. Уже сформовано 30 команд дівчат у віці до u-13, u-15 і u-20 років, а також 60 команд юнаків віком до u-13, u-15 і u-24 років. В середньому одна команда складається з 20 чоловік. [38]

Також УЄФА проводить Чемпіонати Світу серед бездомних на вуличних майданчиках Міністерство освіти Німеччини, США, Франції та

ЮНІСЕФ об'єднали свої зусилля, намагаючись посилити інтеграцію ліванських підлітків та сирійських біженців у Лівані. Проект надає можливість дітям отримати початкову футбольну освіту, соціальну інтеграцію. «Футбольний фестиваль» на майданчику Al SAFA у Бейруті став вже традиційним, збираються підлітки зі всіх держаних шкіл. [50, 54, 68]

Футбол приносить радість дітям-біженцям-афганцям на мінному кордоні Афганістану та Таджикистану.

ЮНІСЕФ та зірка футболу Маджід Бугерра відвідав місто Оран, щоб заохотити молодих людей висловлювати свої погляди та активніше брати участь у громадських організаціях. [68]

Президент та посол ЮНІСЕФ у Норвегії Оле Гуннар Солскяєр відвідали школи в Анголі, щоб побачити, як освіта змінила збройну націю.

Посол доброї волі ЮНІСЕФ Лео Мессі зустрівся з дітьми з сім'ями біженців Коста-Ріки, щоб обговорити, як спорт може зменшити насильство та допомогти підтримати якісні освітні програми.

Громадянська війна у Кот-д'Івуар почалася ще в 2002 році. Він чекав моменту що б країна могла об'єднатися на ґрунті футболу, цей момент настав у 2005 році коли збірна Кот-д'Івуару вперше пробилася на Чемпіонат світу з футболу. Відразу після останнього відбіркового матчу. Дрогба в роздягальні записав відеозвернення до сторін війни. І через пару днів заклик був почутий, військові дії притихли.

Після землетрусу у Гаїті у 2010 року допомагали біженцям за допомогою футболу приїжджали зірки, будували школи та футбольні. А також надавали допомогу дітям в лікарнях на дитячих будинках. [68]

До жителі постраждалого від землетрусу міста Бам, що в Ірані приїхали зірки футболу, телебачення, щоб зіграти футбольний матч.

По запрошенню Палестинської федерації футболу та Генерального консульства Франції в Єрусалимі, приїхав відомий футболіст національної збірної Франції Ліліан Турам на окуповану палестинську територію, оскільки він був призначений послом доброї волі ЮНІСЕФ у Франції.

Футболісти турецьких футбольних клубів Газіантепспор і Бешикташ зіграли з сирійськими дітьми, які проживають в таборах біженців.

В Україні організовували «ЮНІСЕФ Футбол Кап» для біженців з Донецької та Луганської області.

Також треба зазначити, що послами доброї волі є такі футболісти та тренери: Мане, Бекхем, Гігз, Фергюсон, Мессі, Мхітарян, Джеко та ін.

У Німеччині взагалі існують футбольні команди, які складаються з біженців, цікаво, що такі команди грають, загалом навіть в змаганнях регіонального рівня основну обойму складають гравці з Ірану, Іраку, Афганістану, звісно в командах є німці, які допомагають швидшій адаптації біженців. Окрім спортивних результатів, вони можуть похизуватися непоганим володінням німецької, а також інтеграції до суспільства, такими командами є: ESV «Neauring»(найяскравіший приклад), «Welcome United 03», «Люцкендорф». [41, 50]

Такі клуби також є в Італії «Liberi Nantes» Guardian нещодавно опублікував у себе на сайті невеликий фільм про цю команду, в Угорщині «Інтер» Будапешт.[40]

Майже всі клуби Бундеслиги допомагають біженцям, виділяючи білети на матч, абонементи, дарують клубні футболки, організовують безкоштовні курси німецького, жертвують гроші, організовують тренування, можливість тренуватися в клубній академії.

1.4 Роль футболу для українських біженців

Прийшов такий час, коли і українська нація зіштовхнулася з воєнною агресією з боку Російської федерації. Це в той момент розвитку людства, коли ми літаємо до космосу, замислюємося про освоєння нових планет, коли головними цілями для вирішення обираються екологічні, кліматичні проблеми, коли головним важелем у світовій політиці повинна бути дипломатія та мирне вирішення всіх питань, коли за 2021 рік ми заштовхнулися с цифрою 90 млн біженців по всьому світу. Але український

народ і увесь світ зустрічається з такою проблемою, що в цивілізованому світі, в якому правлять ідеї гуманізму, людяності, існують такі держави з правителями, які розуміють тільки мову сили, пропагують політику фашизму, залишилися далеко позаду у віхах розвитку людства зі своїми ідеями. Так станом на 25 жовтня у Європі було зареєстровано 7,8 млн біженців, ВПО приблизно 8 млн. [70]

Таким чином ми можемо з'ясувати роль футболу для адаптації українських біженців, ВПО, які зіштовхнулися з проблемою залишення своєї домівки, дискримінації та спроб знайти себе у новому суспільстві.

Футболістка з Одеси розповіла свою історію і який вплив зробив футбол на її подальше життя та соціальну адаптацію.

«Мене звуть Марія Романченко, мені 17 років, я родом із Єнакієво Донецької області на сході України. Я гравець жіночої команди ФК «Чорноморець» Одеса в першому дивізіоні Чемпіонату України. З дитинства я любила футбол, завжди грала з хлопцями у дворі, хоча в основному стояла на воротах. Але після переїзду життя склалося по-іншому, і тепер я – нападник.

В 11 років я переїхала в Одесу і два роки не розуміла, що в Україні є професійний жіночий футбол. Але в 7 класі на уроці фізкультури під час гри мене помітила дівчина і запропонувала піти до футбольної академії. Через деякий час я зустріла свого тренера і почала ходити на тренування. Через 2 місяці я була у складі команди, яка поїхала на Чемпіонат України до 14 років. Я забила свій перший гол і вивела команду у фінал. На цьому турнірі мене визнали «Кращим нападаючим». З цього почалася моя кар'єра у футболі. Моя мета - отримати контракт і грати за європейську або американську команду в майбутньому.

Я залишила свій дім через ситуацію в рідному місті Єнакієво Донецької області. Мої батьки не хотіли, щоб я була у небезпеці, і бачили все, що там відбувається. Футбол - моя пристрасть. Для мене важливе кожне тренування. Мені подобається відчувати силу в собі і викладатися на повну в кожній грі.

Футбол дав мені багато: друзів, витримку, характер і цілеспрямованість. Це те, що я ніколи допомагає мені в житті. За допомогою футболу я підтримую фізичне та духовне здоров'я.

Коли я тільки прийшла в команду, я відразу почала спілкуватися з дівчатами, і ми стали дуже хорошими друзями. Я і моя команда любимо збиратися разом проводити час». [51]

В Україні є спеціальні програми підтримки таких людей, які були засновані ще до повномасштабної війни, так вони ще не досконалі, потребують роботи над ними, але вектор розвитку і роботи не може не радувати. Українська асоціація футболу підтримує проекти, що є відкритими для всіх та є націленими не на досягнення спортивного результату за будь-яку ціну, а на отримання радості від гри, незалежно від рівня здібностей дитини, життєвих обставин.

Один з таких проєктів - «Навколо футболу» — це проєкт, який реалізує Українська асоціація футболу, як соціально відповідальна організація, спільно з Благодійним фондом «Розвиток футболу України». Мета проєкту — надати дітям з усієї України максимум можливостей долучитися до цікавих футбольних заходів, особливо дітям, які є соціально незахищеними та потребують особливої уваги. Насамперед залучаються до навколо футбольних активностей діти, які постраждали від війни, діти з інвалідністю, діти з сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах, також сім'ї-біженці для котрих Україна стала другою домівкою.

Завдяки реалізації заходів соціальної відповідальності діти з усієї України мають можливість стати активними учасниками навколо футбольних заходів, серед яких:

- футбольні екскурсії (до Будинку футболу, на найбільші футбольні арени України та музеї);
- церемонії виведення на поле гравців Національних збірних України з футболу та професіональних футбольних клубів України;
- відвідування автограф та фото-сесій із зірками українського футболу;

- відвідування футбольних матчів;
- дитячі футбольні турніри з популяризації футболу;
- різноманітні проєкти та заходи, які популяризують футбол.[67]

Також цікавою є Ліга толерантності в Івано-Франківську. Саша Фомічов - Президент і головний тренер Ліги толерантності, він юрист, педагог і тренер з Донецька, де грав у футбол і створив команду з футзалу. Через конфлікт у рідній області переїхав до міста Івано-Франківськ. У 2019 році нам пощастило взяти шістьох підлітків до Кельна на Social Football Summit на запрошення відомого німецького нападника Лукаса Подольскі. Він відзняв серію фото для проєкту “Goal Click Refugees” («Забий гол з біженцем!»), показуючи групи дітей, включно з неблагополучних родин, котрі відвідують безкоштовну футбольну школу, яку підтримують ФК «Шахтар». Перше направлення дівчата та хлопці (переважно біженці), які відвідують безкоштовну соціальну футбольну школу, при підтримці ФК «Шахтар» (Донецьк). Друге: існують проєкти для 15 молодих підлітків-практикантів. Протягом чотирьох місяців вони вивчають теорію та отримують практичний досвід тренування та менеджменту футболу. І третя група – гравці, арбітри та тренери, які брали участь у матчах Першої жіночої ліги ВФК «Прикарпаття» (Івано-Франківськ, Західна Україна) проти ВФК «Кобра» (Білокуракине, Луганська область)

«Однією з наших головних цінностей і завдань є те, що ми намагаємось сприяти розповсюдженню жінок у найпопулярнішому українському виді спорт. Щоб зменшити різницю, ми інтегруємо заходи позитивної дискримінації, наприклад, коли гол забиває дівчина, це зараховується як 2. Маленькі дівчатка та хлопчики не повинні розглядати чоловіків лише як «носії істини». Тому дуже важливо залучати та навчати тренерів-жінок. Ми співпрацюємо з Європейським корпусом солідарності та Корпусом миру США, щоб запрошувати до нашої спільноти жінок-волонтерів, які мають досвід тренерства та менеджменту.

Футбол чудовий інструмент для створення соціальної згуртованості та створення безпечного середовища для самовираження.

Ми намагаємося бути максимально інклюзивними та запрошуємо всіх дітей без будь-яких обмежень. Ми маємо угоду з місцевою футбольною асоціацією та створюємо власну Лігу Толерантності (так само називається наша громадська організація). У нас є правило, що всі в кожній команді повинні грати рівну кількість часу. Перед кожною грою команди думають тактично і доходять спільного рішення, хто зіграє в першому таймі, а хто в другому. Але всі знають, що всі гравці будуть грати на полі однакову кількість часу. Використовуючи це, ми зменшуємо причини для конфліктів і знущань. Діти розуміють, що якщо хочеш перемогти, то краще підтримати всіх членів своєї команди, допомогти їм проявити найкращі здібності та зробити більший вплив для досягнення спільної мети.

І, звісно, ми не набираємо дітей за талант чи якісь інші якості. Успіх для нас – це якщо кожна дитина отримує задоволення та радість від гри, спілкування та футбольного спілкування з іншими. Це допомагає побудувати дійсно сильну та відкриту спільноту»- розповів організатор цього проекту.

Ліга толерантності – благодійний проект, зосереджений на вихованні через спорт, участі у демократичних процесах та підприємстві. Фомічов тренує дітей з різними життєвими історіями, включно з переселенцями, через низку проектів, пов'язаних із футболом, і намагаючись переплітати їх із Цілями сталого розвитку ООН. Цього річ, одну із програм навіть підтримав Фонд FIFA. [51]

Наймасовішим соціальним проектом, створеним саме українською організацією є «Давай, грай!», спрямований на розвиток дитячого любительського футболу в Україні. Реалізується Shakhtar Social за підтримки їх партнера – енергетичної компанії ДТЕК. З 2019 року Shakhtar Social спільно з UEFA Foundation for Children реалізує цей проект, для підтримки та допомоги сімей та дітей, які постраждали від воєнної агресії у 2014 році, у 8 населених пунктах на лінії розмежування (Авдіївка, Торецьк, Станиця

Луганська, Мар'їнка, Курахове, Щастя, Волноваха, Красногорівка). У проєкті беруть участь хлопчики й дівчатка віком від 7 до 12 років. До початку війни 2022 року майданчики «Давай, грай!» знаходилися у 43 населених пунктах, на 74 футбольних майданчиках займалося 5651 дітей. Цікавою ініціативою був фінальний турнір, що проходив наприкінці сезону на базі Академії ФК «Шахтар» у Щасливому, в якому брали участь найкращі команди з різних міст. Під час війни цей проєкт продовжує свою діяльність та допомогу сім'ям. На даний момент тренування проходять вже у 19 містах України, таким чином на 24 майданчиках займається 1350 дітей. Клуби з Сєверодонецька, Бахмута, Маріуполя та інших міст того регіону переїхали до Львівської та Івано-Франківської областей, та допомогли перебратися сім'ям разом з дітьми, які в них займалися, тому зараз там займаються як і біженці з східних областей України, так і місцеві діти.

Основними завданнями «Давай, грай!» є:

- Формування звички займатися спортом
- Виховання загальнолюдських цінностей

Мета проєкту – розвиток за допомогою спорту, й зокрема футболу. Тренувальний процес побудовано таким чином, щоб діти не лише зміцнювали здоров'я та повноцінно розвивалися, а й вдосконалювали якості, важливі як на футбольному полі, так і в житті. Тренування сприяють вихованню загальнолюдських цінностей, таких як повага, командний дух, лідерські якості, знання, впевненість, відповідальність, ініціативність, креативність.[36]

Висновки до розділу 1

Футбол є найбільш популярною грою і світі, в деяких країнах навколо матчів об'єднуються вболівальники з різних частин країни. Футбол хоч і є незалежним видом спорту, але посідає важливе місце і системі міжнародного олімпійського руху. Цей вид спорту не лише є засобом цікавої рухової активності для молоді, але і носієм гуманітарної функції, яку успішно

реалізує в країнах, які розвиваються, які понівечені війною або природними катаклізмами тощо.

Поряд з цим футбол стрімко розвивається та гнучко реагує на сучасні виклики завдяки ефективному управлінню з боку вищого менеджменту Міжнародних організацій. Інновації впроваджуються майже кожного року, все більше популярним стає використання сучасних гаджетів для підвищення об'єктивності суддівства.

Існує велика кількість гуманітарних програм як для дітей, так і для дорослих, завдяки яким, засобами футболу вирішуються важливі проблеми соціальної адаптації дітей та дорослих, які постраждали внаслідок військових конфліктів, природних катаклізмів, політичних та економічних потрясінь тощо. Саме програми ЮНІСЕФ, ООН, різноманітних благодійних організацій які реалізуються спільно з ФІФА та УЄФА в регіонах, які цього потребують – є тим інструментом, який рятує життя та дає надію.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Методи досліджень

Магістерська робота виконувалась на історико-теоретичному рівні, який дає змогу узагальнити, виявити закономірності й суперечності у межах розгляду даної проблематики. За допомогою контент-аналізу було визначено ряд проблем, які пов'язані з дослідженням міжнародного спортивного руху, що представлені у працях вітчизняних і закордонних вчених, а також виявлено основні тенденції наукових розробок. Для вирішення завдань дослідження було застосовано наступні методи

- аналіз й узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел та матеріалів Інтернет;
- історико-логічний;
- компаративний метод;
- метод системного аналізу;
- хронологічний метод;
- описовий метод;
- метод анкетування,
- метод експертних оцінок

2.1.1. Аналіз й узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел та матеріалів Інтернет. Аналіз науково-методичної літератури проводився з метою вивчення стану питання, що стосується процесу впливу футболу та міжнародних організацій на адаптацію біженців по країнах всього світу з урахуванням соціо-культурних особливостей регіонів. У список використаної літератури з даної проблематики було включено наукові праці із теорії спорту, вітчизняні та іноземні автореферати дисертаційних робіт, наукові публікації, статті авторитетних видань, а також матеріали міжнародних конференцій.

Результатами аналізу й узагальнення науково-методичної літератури підтверджено доцільність обраної теми дослідження «Роль футболу як виду спорту в соціальній адаптації вимушено переміщених осіб у світі». Тому, цей загальнонауковий метод став емпіричною основою нашого дослідження, за час підготовки якого автором було опрацьовано понад 40 джерел із зазначеної проблематики, яка визначає актуальність нашої роботи, з них 25 іноземних авторів.

2.1.2. Історико-логічний метод. Цей метод у нашому дослідженні застосовано у поєднанні з теоретичним аналізом й узагальненням, а також в попередньому дослідженні для визначення місця біженців в соціальному житті країн світу. Єдність історико-логічного пізнання виражається у співвідношенні між дослідженням предмета в логічному аспекті і пізнанням його історії. Без розуміння сутності проблеми неможливе наукове її висвітлення; логічне визначає принцип підходу до історичного. Без знання історії виникнення цих людей неможливе глибоке осмислення сутності питання, чому до них таке зневажливе відношення, на основі історичних узагальнень забезпечується можливість розуміння проблематики її виникнення та розвитку. В даному випадку ці методи дослідження при з'ясуванні місця і ролі біженців в міжнародному спортивному русі як історичного явища є важливими. Логічне дослідження є відтворенням історичного в логічному огляді його внутрішніх зв'язків, тобто виявлення сутності та закономірностей розвитку системи того чи іншого суспільства, що дозволило нам досягти основної мети нашого дослідження.

Цей метод дозволив нам виділити особливості формування системи певних спортивних програм підтримки «бездомних» людей, а також визначити фактори, які впливають на цей процес.

2.1.3 Компаративний метод. Вивчення системи підтримки біженців в світі міжнародними організаціями, системи організації та управління

футболу для них, і застосування компаративного методу дозволило використовувати світовий досвід у практиці біженців, а саме основні положення функціонування міжнародних спортивних організацій та програм для їх удосконалення. За допомогою методу порівняння було відношення та підтримку біженців в різних країнах, їх регіональні відмінності та спільні риси. Порівнювалися показники соціальної адаптації, рівень політичних свобод, економічного розвитку країни, кількість біженців, які займаються футболом. Метод аналогій дав можливість визначити деякі закономірності й фактори, які впливають на рівень життя, адаптації і свобод у таких людей.

2.1.4. Метод системного аналізу. В основу роботи покладено метод системного аналізу. Системний підхід являє собою напрямок методології спеціального наукового пізнання і спеціальної практики, в основі якої лежить дослідження об'єктів як систем. Методологічною специфікою системного підходу є орієнтація дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, які її забезпечують, на виявлення різних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх в єдине теоретичне ціле.

2.1.5. Хронологічний метод дозволив дослідити передумови зародження, розвитку, поширення, прийняття та підтримки біженців, інтеграції до суспільства. Оскільки цей метод дослідження переважно використовується у гуманітарних, передусім, в історичних науках, тому в нашому дослідженні ми керуємося ним як засобом вивчення історії, виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей, протиріч цього руху, а також визначення вагомих етапів та періодів розвитку міжнародного руху підтримки біженців.

Хронологічний метод із використанням послідовності дат дозволив зіставити факти, явища, кількісні показники участі футбольних і міжнародних організацій, здійснити в подальшому аналіз функціонування всієї системи підтримки та програм.

2.1.6. Описовий метод. Притаманний історичним наукам описовий метод дослідження посідає одне з чільних місць при висвітленні історичних подій, фактів, явищ обраної нами теми дослідження. З використанням описового методу дослідження автор має можливість детально описати будь-яку подію у різних часових межах. Описуючи різні аспекти явища намагаємось органічно проникнути до глибинних сутностей процесів, тобто виявити його специфіку (на прикладі підтримки місцевих та міжнародних органів та федерацій) з початку XXI століття.

2.1.7. Метод експертних оцінок. Експертне опитування – різновид соціологічного опитування, респондентами якого виступають компетентні особи, які мають глибокі знання про предмет або об'єкт опитування. Даний метод надав нам цілісну оцінку проблеми біженців, шляхи до її вирішення, а також оцінку важливості діючих програм.

З метою вивчення впливу футболу, соціального середовища на адаптацію біженців, а також вивчення можливих перспектив його розвитку, нами було проведено опитування групи експертів, яка налічувала 15 тренерів та 10 експертів (Додатки Б і В)

Критеріями відбору експертів виступали приналежність їх до сфери спорту, наявність спеціальної освіти, стажу роботи, проживання в країні. З цього, експертами в нашому дослідженні виступили:

Центральний критерій відбору експертів – їх компетентність. Для визначення коефіцієнта компетентності експертів було застосовано метод самооцінки, в якому оцінюються власні знання, досвід і здатність до прогнозування за ранговою шкалою.

Ступінь узгодженості думок експертів оцінювався за допомогою коефіцієнта конкордації Кендала [55].

$$W = \frac{\sum_{j=1}^n d_j^2}{\frac{1}{12}[m^2(n^2-n) - m \sum_{i=1}^m T_i]} , \quad (2.1)$$

де n – кількість факторів; m – кількість експертів; d_j – відхилення суми від середньої суми; T_i – результати проміжних розрахунків.

У нашому дослідженні експертну оцінку проводили методом переважання, а також відповідей на запитання з їх подальшою аргументацією. За допомогою ранжування експерти визначали фактори, які більшою чи меншою мірою впливають на розвиток спорту для біженців.

2.1.8. Метод анкетування. Це є найпоширеніший із соціологічних методів, при зборі первинної інформації, який дозволяє оперативно вивчити стан соціальної свідомості. Основними його інструментами є анкетування, бесіди та опитувальник.

Дані методи застосовуються для з'ясування точки зору населення країн, що досліджуються з питань визначення загальних тенденцій вирішення проблеми біженців.

Розроблена нами анкета складалася з 24 питань (Додаток А), які можна умовно поділити на три блоки. Перший блок містить дані, що стосуються мети анкетування, а саме ознайомлення з опитуваним, визначення ролі й місця футболу в його житті та в соціальному житті суспільства, його теперішнє становище. Другий блок складається з питань про сучасний стан вирішення ситуації з великою кількістю біженців, дієвістю існуючих програм. І третій блок питань розкриває можливі перспективи розвитку програм.

За метою проведення серед жителів цих країн анкетування було основним. За методом спілкування з респондентами анкетування було приватним і письмовим, в онлайн форматі, за процедурою проведення – індивідуальним, за способом вручення анкет – поштовим, за обсягами опитаних анкетування є суцільним соціологічним дослідженням.

2.1.9. Методи математичної статистики.

Магістерське дослідження передбачало аналіз вибірових сукупностей та застосування методів математичної статистики. Статистична обробка результатів дослідження здійснювалася з використанням загальноприйнятих методів.

Для статистичного аналізу отриманих даних були застосовані наступні статистичні показники:

- середнє арифметичне (\bar{x}) визначалося для одержання середньо групових даних, а також для використання в подальших формулах і обчисленнях,
- середнє квадратичне відхилення (S) характеризує середнє відхилення реальних варіантів від їх середньої арифметичної;
- M_0 , значення, що найчастіше зустрічається у вибірці;
- max, найбільше значення у вибірці;
- min, найменше значення у вибірці.

В процесі дослідження використовувався метод середніх величин.

2.2 Організація досліджень

Для вирішення поставлених цілей і завдань з теми: «Роль футболу як виду спорту в соціальній адаптації вимушено переміщених осіб у світі» дослідження проводились у кілька етапів. Дослідження мали комплексний характер, у межах якого було вивчено становлення і розвиток руху підтримки біженців, створення міжнародних благодійних організацій та програм підтримки, виникнення і становлення спортивних об'єднань для біженців, клубів і організацій, організація й управління, а також особливості залучення їх до спорту в країнах світу, особливо його організації та правового врегулювання в сучасних умовах як на міжнародному, так і на національних рівнях.

Дослідження проведено з жовтня 2019 року по листопад 2022 року, в три етапи:

I етап (жовтень 2019 – лютий 2020 р.). На даному етапі визначалася тема магістерської роботи для проведення подальших досліджень, вивчалися і аналізувалися літературні джерела з теми роботи. Написання актуальності роботи, 1 і 2 розділу магістерської роботи. На цьому етапі дослідження було проведено аналіз сучасних науково-методичних джерел, інформації комп'ютерної мережі інтернет, підбір найефективніших методів дослідження. Це дозволило обґрунтувати тему магістерської роботи, визначити актуальність і наукову новизну, практичну значущість роботи. Був здійснений підбір та опис методів дослідження, оволодіння методиками і методами дослідження

II етап (березень 2020 – серпень 2022 р.). Реалізовано опитування --- експертів з метою визначення сучасного стану ситуації біженців, їх соціальної адаптації, факторів, які можуть пришвидшити цей процес. Проведено анкетування українських біженців, які були вимушені спасатися від війни, з метою визначення громадської думки з ряду питань, які стосуються програм для біженців, ситуації в реальному часі. Пошук та вивчення програм, які існують в світі, впроваджені міжнародними організаціями, клубами для адаптації біженців, вплив цих програм на подальше життя біженців, аналіз цих програм. Проведення обробки отриманих результатів експертизи й анкетування. Написання III та IV розділів роботи.

III етап (серпень 2022 р. – листопад 2022 р.). На третьому етапі досліджень розробляли рекомендації і програми для біженців на основі вивчених. Обговорення отриманих результатів, підготовка висновків, розробка практичних рекомендацій.

РОЗДІЛ 3

РОЛЬ ФУТБОЛУ ЯК ВИДУ СПОРТУ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ БІЖЕНЦІВ

3.1 Сучасні соціальні виклики з питань вимушено переміщених осіб в світі

УВКБ ООН щорічно 20 червня публікує звіт і тенденції за минулий рік, тож останнім звітом є «Глобальні тенденції» за 2021 рік, тому спочатку треба освітити його, а потім вже додамо актуальну інформацію і статистику відому вже зараз. «Глобальні тенденції» на кінець 2021 року показали, що загальна кількість людей у всьому світі, які були змушені покинути свої домівки через конфлікти, насильство, страх перед переслідуваннями та порушення прав людини, становила 89,3 мільйона. Це більш ніж удвічі більше, ніж 42,7 мільйона людей, які залишилися вимушено переміщеними десять років тому, і найбільший показник з часів Другої світової війни. Поточні та нові конфлікти спричинили переміщення по всьому світу.

Наприклад, конфлікт у регіоні Тіграй в Ефіопії призвів до того, що щонайменше 2,5 мільйона людей були переміщені в межах своєї країни, причому приблизно 1,5 мільйона з них повернулися до своїх домівок протягом року. В Афганістані події, що передували захопленню талібами Кабула в серпні 2021 року, призвели до переміщення всередині країни, а також у сусідні країни. Кількість внутрішньо переміщених осіб зросла вже 15-й рік поспіль, незважаючи на те, що понад 790 000 афганців повернулися протягом року додому. У Демократичній Республіці Конго, Нігерії, Південному Судані, Судані, Сирійській Арабській Республіці та Ємені у 2021 році кількість внутрішньо переміщених осіб зросла на 100 000-500 000 осіб.

Цифра досягла 89,3 мільйонів у звіті про глобальні тенденції. За рік кількість біженців у всьому світі зросла з 20,7 у 2020 році до 21,3 мільйона, що більш ніж удвічі перевищує цифру 10,5 мільйона, яка була десять років тому. Кількість венесуельців, переміщених за кордон, також зросла з 3,9

мільйона до 4,4 мільйона за той же період. Протягом року 794,1 тис. осіб отримали міжнародний захист індивідуально (494,9 тис.) або групою (299,2 тис. осіб). До цієї цифри входять 5,5 мільйонів Палестинських біженців, які перебувають під опікою Близькосхідного Агентства ООН з надання допомоги палестинським біженцям та організації робіт (UNRWA). [71]

Найчисельніша група – це люди, переміщені в інші області в межах своєї країни, категорія, яку зазвичай називають внутрішньо переміщеними особами або ВПО.

А тепер приведемо оновлену статистику від УВКБ ООН станом на червень 2022 року. Наприкінці червня 2022 року приблизно 103 мільйони людей були примусово виселені зі своїх домівок через переслідування, конфлікти, насильство, порушення прав людини та події, які серйозно порушують громадський порядок. Це більше на 13,6 мільйона (+15 відсотків) порівняно з кінцем 2021 року, більше, ніж усе населення Бельгії, Бурунді чи Куби. Станом на середину 2022 року, за оцінками, 1 з кожних 77 людей у світі є вимушено переміщеним, що вдвічі більше, ніж десять років тому (1 з 167 у 2012). Російське вторгнення в Україну спричинило найшвидше та одне з найбільших переміщень людей з часів Другої світової війни. У перші дні війни понад 200 тис. біженців щодня покидали територію України. До середини 2022 року 5,4 мільйона біженців покинули країну, а ще 6,3 мільйона людей залишалися переміщеними особами в Україні. Загальна кількість біженців у всьому світі зросла на 24 відсотки з 25,7 мільйонів наприкінці 2021 року до 32 мільйонів на середину 2022 року. Таке збільшення значною мірою було спричинене українськими біженцями, які тікали від війни. На кінець червня більше половини всіх біженців (56 відсотків), включаючи тих, які потребують міжнародного захисту, були сирийцями, венесуельцями чи українцями. До середини 2022 року Туреччина прийняла 3,7 мільйона біженців, найбільшу кількість біженців у світі, тоді як Колумбія була другою з 2,5 мільйонами, включаючи інших людей, які потребують міжнародного захисту, а Німеччина стала третьою за кількістю

приймаючих країн з 2,2 мільйонами біженців, за нею йдуть Пакистан (1,5 мільйона) та Уганда (1,5 мільйона). Кількість шукачів притулку, які очікують прийняття рішення зросла до 4,9 мільйонів, збільшившись з 4,6 мільйонів наприкінці 2021 року.

У першій половині року було повідомлено про понад 9,6 мільйонів нових переселенців через конфлікти та насильство, а загальна кількість становить 53,2 мільйони. Переважна більшість перебувала в Україні, на яку припадало майже три чверті (74 відсотки) усіх нових внутрішніх переміщень. Значні переміщення людей також спостерігалися в регіоні Тиграї в Ефіопії, незважаючи на припинення вогню в березні 2022 року, а також у М'янмі, Буркіна-Фасо, Центральноафриканській Республіці, Мозамбіку і Демократичній Республіці Конго. Варто зазначити, що 4,9 мільйонів є шукачами притулку, а 5,3 мільйони потребують міжнародного захисту.[71]

Для більшості біженців безпечне та гідне повернення на батьківщину на основі вільного й усвідомленого вибору було б кращим рішенням, щоб покласти край їх статусу біженців. Під час піку пандемії COVID-19 у 2020 та 2021 роках обмеження пересування перешкоджали поверненню додому, переселенню в треті країни та натуралізації біженців у інших країнах. Виходячи зі статистики за перші шість місяців 2022 року, вплив пандемії значно зменшився. За цей період 162 300 біженців повернулися додому, а 1,3 мільйона внутрішньо переміщених осіб повернулися до місць свого походження. Більше половини всіх біженців повернулися до Південного Судану, переважно з Уганди, причому значна кількість біженців із Сирії та Кот-д'Івуару також повертаються додому. Крім того, за перші шість місяців 2022 року було переселено 42 300 біженців із 73 країн, що є значним збільшенням у порівнянні з даними епохи COVID-19 за ті ж періоди 2021 року (16 300) та 2020 (17 400).

Звіт про глобальні тенденції 2022 – факти про біженців, які потрібно знати. 72% біженців походять лише з п'яти країн, понад 7 із 10 усіх біженців під мандатом УВКБ ООН та інших людей, які потребують міжнародного

захисту, походять лише з п'яти країн, таких як Сирійська Арабська Республіка 6,8 мільйонів, Венесуела 5,6 мільйонів, Україна 5,4 мільйонів, Афганістан 2,8 мільйонів, Південний Судан 2,4 мільйонів. 36% біженців розміщені в 5 країнах: Туреччина, Колумбія, Німеччина, Пакистан, Уганда. На кінець 2021 року з 89,3 мільйона вимушено переміщених осіб приблизно 36,5 мільйона (41%) становили діти віком до 18 років. 1,5 мільйона діти народилися як біженці. У період з 2018 по 2021 роки в середньому від 350 000 до 400 000 дітей народилися як біженці. Один місяць війни в Україні спричинив переміщення 4,3 мільйона дітей - понад половина дитячого населення країни (7,5 мільйона). У ці дані входить більше ніж 1,8 мільйона дітей, які переїхали в сусідні країни як біженці, і 2,5 мільйона тих, хто зараз є внутрішньо переміщеними особами всередині України. Близько 162 300 біженців повернулися до своїх країн походження протягом перших шести місяців 2022 року, тоді як 42 300 були переселені (за допомогою або без допомоги УВКБ ООН). Країни з низьким і середнім рівнем доходу приймають 74 відсотки світових біженців та людей, які потребують міжнародного захисту. Найменш розвинені країни надають притулок 22 відсоткам від загальної кількості. 4.3 мільйона людей без громадянства

Станом на середину 2022 року надійшли дані про близько 4,3 мільйона осіб без громадянства, які проживають у 95 країнах. Справжня глобальна цифра оцінюється значно вище. 69 відсотків біженців та інших людей, які потребують міжнародного захисту, жили в країнах, сусідніх з країнами їх походження. Майже 4 із 5 біженців перебувають у ситуаціях переміщення, які тривають не менше п'яти років. Кожен п'ятий з них перебував у ситуаціях переміщення, які тривали 20 і більше років. [57]

Якби було можливо завершити поточні конфлікти миром, скільки біженців і ВПО повернулося б? Опитування намірів щодо повернення, які УВКБ ООН та його партнери проводять у багатьох країнах світу, допомагають визначити, чи хочуть біженці повернутися до своїх країн походження, якщо це дозволять умови. Наприклад, близько 7 з 10 сирійців,

яких приймали переважно сусідні країни, сподівалися повернутися до Сирії в майбутньому. Частіше приблизно від однієї третини до половини інших груп біженців висловили готовність повернутися в майбутньому. Якщо вдасться досягти міцного миру, кількість біженців у всьому світі може зменшитися до 10 мільйонів, де вони були два десятиліття тому. Найпоширенішими причинами, чому повернення неможливе, є постійна незахищеність і відсутність засобів до існування чи житла. Але без політичної волі до миру перспектива повернення великої кількості біженців додому в найближчому майбутньому залишиться недосяжною. Це складна робота, якою УВКБ ООН постійно займається, але яка також вимагає, щоб всі країни об'єдналися для спільного блага. Це один із найбільших викликів нашого часу.

3.2 Загальна характеристика центрів розподілу та тимчасового утримання вимушено переміщених осіб

Табори біженців є пам'ятками людських страждань, і величезні розміри цих поселень свідчать про серйозність насильницького переміщення по всьому світу. Тим не менш, поселення також є місцем надії та оптимізму: для багатьох мешканців ці табори являють собою сходинку на шляху до безпеки і процвітання. Тому щоб якось покращити умови проживання є певні рекомендації

- УВКБ ООН рекомендує, щоб середній розмір табору становив 45 квадратних метрів на людину. У цій області зазвичай можна знайти наступні об'єкти:
- Адміністративний штаб для координації послуг (це може бути за межами фактичного табору).
- Спальні місця - це часто намети, збірні хатини або житла, збудовані з місцевих матеріалів. УВКБ ООН рекомендує мінімум 3,5 кв. м. критої житлової площі на людину. Між укриттями повинно бути не менше 2 метрів.

- Засоби гігієни , такі як мийні приміщення, туалети. Також повинен бути один душ на 50 чоловік і один загальний туалет на 20 осіб.
- Місця для збору води: резервуари для води, де вода вивантажується з вантажівок (потім фільтрується і потенційно обробляється дезінфікуючими хімікатами, такими як хлор), або підставки для водопровідних кранів, які підключені до свердловин.
- Має бути один медичний центр на 20 000 чоловік і одну лікарню на 200 000 осіб.
- За рекомендаціями один центр роздачі їжі на 5000 осіб.
- В межах табору знаходяться поліцейські участки.
- На 5000 чоловік треба мати одну школу.
- Іноді біженці можуть самі будувати притулки з наявних на місці матеріалів, але агентства по наданню допомоги можуть постачати матеріали або навіть збірне житло .
- Всесвітня продовольча програма (ВПП) забезпечує продовольчими пайками два рази на місяць: 2,100 калорій на день. В ідеалі це повинно бути: 9 унцій (255 г) цільного зерна (кукурудза або сорго), 7 унцій (198 м) меленого зерна (борошно пшеничне), 1,5 столових ложки рослинного масла, 1 чайна ложка солі, 3 столових ложки бобів (квасоля або сочевиця).[37]

Найбільшими таборами біженців є:

1. Кутупалонг (Бангладеш)

Населення 800 000

Засноване 1991-1992

Жителі М'янма

Табір біженців Кутупалонг є найбільшим на землі за чисельністю населення, налічує близько 600 000 людей і понад 190 000 сімей, що перевищує 860 000 жителів. У двох таборах біженців Кутупалонг та Наяпара налічувалося близько 34 000 зареєстрованих біженців у липні 2017 року. А вже наприкінці міграція 2017 року в Кутупалонг була найзначнішою.

Насильство Бірми проти рохінджа було таким, що 800 000 людей прибули до табору біженців. Табір доводилося неодноразово розширювати.

2. Какума (Кенія)

Населення: 184 550

Засноване або визнано в 1992

Жителі в основному з Південного Судану, Сомалі

Тип: запланований / керований табір

Табір біженців Какума, розташований на північно-заході Кенії, є найбільшим табором біженців у світі. Сьогодні в Какумі проживає близько 100 000 південно-суданських і 55 000 сомалійських біженців, більшість з яких були вигнані зі своїх рідних земель в результаті громадянської війни. Табір приймає біженців із майже 20 інших країн.

Умови Какуми є важкими, оскільки підтримка в останні роки зменшилася. Ресурси та інфраструктура табору перевантажені, і у жителів небагато можливостей для отримання оплачуваної роботи або освіти. Недоїдання широко поширене по всьому табору, особливо серед молодих людей, а перенаселеність прискорила поширення інфекційних захворювань. Але мотивовані студенти в Какумі регулярно перевищують середні по країні кенійські показники, що свідчить про їх наполегливості і старанності перед обличчям серйозних негараздів.

3. Хагадера (Кенія)

Населення: 105 998

Засноване або визнано в 1992

Окупанти в основному з Сомалі

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Другий, третій і четвертий за величиною табору біженців у світі належать комплексу біженців Дадааб на південному сході Кенії. У Хагадері, найбільшому з п'яти таборів (і другому за величиною у світі) проживає понад 100 000 біженців, з яких понад 95% родом із Сомалі. За чверть століття з

моменту свого заснування Хагадера перетворилася в справжнє місто з сильною економікою, засноване на функціонуванні ринку.

Табір сильно перевантажений, і багато жителів побудували неформальні поселення на околицях табору. Для полегшення перенаселеності співробітники табору почали переселяти жителів в новий табір біженців Дадааб, Камбіос.

4. Дагахали (Кенія)

Населення: 87 223

Засноване або визнано в 1992

Біженці в основному з Сомалі

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Табір біженців Дагахали також є частиною комплексу Дадааб, третій за величиною табір біженців в світі з населенням близько 90 000 чоловік. Як і Хагадера, табір був швидко побудований на початку 1990-х років у відповідь на громадянську війну в Сомалі,

У 2011 році сплеск насильства в поєднанні з тривалими засухами і голодом – змусив велику кількість сімей шукати притулок в Дагахали. Подальша перенаселеність і поширення за межами офіційних кордонів табору призвели до тертя між мешканцями табору та місцевими жителями Кенії. У відповідь кенійський уряд пригрозив повністю закрити табір, тому його доля невідома.

5. Піб (Кенія)

Населення: 84 089 осіб

Засноване або визнано в 1992

Окупанти в основному з Сомалі

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Піб, найстаріший з п'яти таборів Дадааб, надає житло біженцям з більш ніж десяти країн, хоча більшість з них із Сомалі. Як і у багатьох таборах, зазначених у цьому списку, Піб сильно переповнений: більшість ділянок складають всього 12 x 15 м, а всі дев'ять районів табору перевищили свої

максимальнодопустимі норми. Що ще гірше, половина табору знаходиться в зоні, схильній до повеней. Щоб зменшити переповненість, в 2011 році була побудована прибудова до табору, названа Ifo II.

6. Заатарі (Йорданія)

Населення: 77 781

Заснована або визнана в: 2012

Окупанти в основному з Сирії

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Табір біженців Заатарі. Спочатку розрахований на 60 000 чоловік, протягом року після його будівництва в таборі проживало понад 150 000 осіб. З тих пір його розмір скоротився, оскільки жителі були переміщені в інші табори, переселені в інші країни або повернулися в свої будинки.

Жителів Заатарі обслуговують дев'ять шкіл, дві лікарні і близько 3000 магазинів, що належать біженцям, по всій території табору. Табір також пропонує кілька розважальних закладів, у тому числі футбольну лігу і академію цирку.

7. Йида (Південний Судан)

Населення: 70,331

Заснована або визнана в: 2012

Жителі в основному з: Судану

Тип населеного пункту: селище

Хоча Південний Судан отримав незалежність від Судану в 2011 році після двадцятирічної громадянської війни, і мільйони громадян Судану шукали безпеку поруч, у поселенні біженців в Іді.

Будучи одним з трьох незапланованих поселень біженців в цьому списку, Іда виникла під час другої громадянської війни в Судані.

8. Катумба (Танзанія)

Населення: 66 416

Заснована або визнана в: 1972

Жителі в основному з: Бурунді

Тип населеного пункту: селище

Катумба, найстаріше поселення в цьому списку, створено ще в 1972 році, коли мільйони громадян Бурунді тікали через кордон до Танзанії, щоб уникнути масового винищення урядом Бурунді мирних жителів. Багато жителів Катумби все своє життя провели в таборі. Як і Йида, Катумба є незапланованим і некерованим поселенням, кероване своїми власними законами і звичаями.

На початку 2000-х років уряд Танзанії запропонував понад 200 000 бурундійським біженцям, більшість з яких живуть в Катумбі, вибір між репатріацією або натуралізацією. Більше половини вирішили стати громадянами Танзанії

9. Пугнидо (Ефіопія)

Населення: 63 262 чол.

Заснована або визнана в: 1993

Мешканці в основному з: Південного Судану

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Табір біженців Пугнидо, розташований в західній частині Ефіопії, є восьмим за величиною табором біженців у світі, з населенням понад 60 000 чоловік. Багато хто з жителів Пугнидо прибув незабаром після створення табору в 1993 році. Табір містить 11 дошкільних закладів, чотири початкові школи, два центри професійного навчання та одну середню школу, а також три поліклініки.

10. Панян (Пакистан)

Населення: 62 264 осіб

Заснована або визнана в: 2008

Жителі в основному з Афганістану

Тип населеного пункту: плановий / керований табір

Афганістан є другим за величиною джерелом біженців у світі після Сирії, табір біженців у Пані найбільший в Пакистані і дев'ятий за чисельністю населення у світі. Хоча табір був офіційно визнаний в 2008 році,

його існування почалося ще після радянського вторгнення до Афганістану в 1980 році. [56]

Невелика історія про унікальний табір для біженців, який перетворився на ціле місто, не маючи ніякого плану відбудови, керувався більш стихійним характером. Щоб зрозуміти Кутупалонг, потрібно мати розуміння народу Рохінджа, мусульманської етнічної меншини без громадянства, яка раніше проживала в Аракані, вузькій прибережній смужці землі на схід від Бірми(М'янма), яка ніколи не була визнана регіоном. За оцінками, ця етнічна група в країні налічує 1,4 мільйона осіб. Однак уряд Бірми ніколи не визнавав громадян цього міста, і фактично в 1982 році «Закон про громадянство Бірми» (який поділяє громадян на три категорії) категорично відхилив будь-які прохання народу Рохінджа. З приходом, диктатора Тхан Шве, до влади в 1982 році, насильство проти народу Рохінджа зросло. Операція «Чиста та прекрасна нація» (1991-1992) була державним інструментом, спрямованим безпосередньо на вчинення геноциду проти народу рохінджа. Саме тоді Кутупалонг з'явився як притулок по іншій бік бірманського кордону, на території Бангладеш. У 2012 році, коли «демократизація» країни була в розпалі, буддистський монах Ашін Віратху очолив рух 969, антимусульманський рух, який знищував мусульман Рохінджа, змусивши 150 000 з них покинути країну. Міграція 2017 року в Кутупалонг була найзначнішою. Насильство М'янми проти рохінджа було таким, що 800 000 людей прибули до табору біженців.

Незважаючи на те, що уряд Бангладеш десятиліттями намагався вирішити питання містобудування Кутупалонга, постійний тиск і постійний потік біженців робить це завдання практично неможливим. Уряд залишив відчиненими двері для народу рохінджа, пообіцявши, що вони можуть знаходити притулок «скільки захочуть», хоча умови життя тут жахливі. Оскільки містобудування неможливе, Кутупалонг часто затоплює. Багато разів на рік повені руйнують багато дерев'яних і очеретяних будинків. У 2018 році Human Rights Watch наполягала на переселенні в безпечніші

райони з більш надійними спорудами, якщо можливо, з системою водопостачання та каналізації. Кутупалонг складається з низьких будинків і великих сімей, розташованих на заплаві, яка часто вкрита брудом. Немає доступу до муніципальних послуг, таких як школи чи лікарні, які, звичайно, не надаються владою Бангладеша, яка фактично прагне закрити неформальні школи. Офіційними школами керує ЮНІСЕФ, а організація «Лікарі без кордонів» має численні медичні пункти. Табір розділений на сектори, щоб їм було легше керувати. Одним із цих секторів є 2020 Camp 4 Extension, і це одне з найважливіших місць з точки зору майбутнього табору. У ньому невелика команда робітників проектує місто майбутнього. Зі сталі і бамбука будуються перші будинки різної висоти. Окрім того, що вони безпечніші, вони займають менше місця та дозволяють ущільнювати приміщення, що звільняє землю та зменшує скупченість. Це не єдине значне покращення. У 2018 році почалася місцева дистрибуція зрідженого нафтового газу (LPG), який є чистішим, ніж спалювання вугілля чи дров. Крім того, кілька років тому було введено кілька підземних каналів для забезпечення гігієни, а в 2019 році була встановлена станція стічних вод, здатна переробляти відходи 150 000 людей. Багато рохінджа вже не вважають себе біженцями, а скоріше жителями нового міста. У прибудові табору 4 багато ґрунтових доріжок було вимощено, і умови життя значно покращилися. Однак уряд Бангладеш заборонив будівництво постійного житла і наполягає на тому, що народ Рохінджа повернеться до М'янми. Звичайно, сім'ї не хочуть повертатися в країну що їх винищує.[73]

Що стосується європейських країн, то вони теж приймають велику кількість біженці. Станом на 31 грудня 2021 року УВКБ ООН обслуговує 12,1 мільйона людей у Європі, що приблизно на 81 000 більше, ніж на кінець 2020 року. А найбільше біженців у світі (3,7 мільйона) прийняла на своїй території Туреччина. Наприкінці 2021 року в ЄС проживало менше 10% усіх біженців у світі та лише невелика частина внутрішньо переміщених осіб. Без міграції населення Європи скоротилося б на півмільйона, у 2019 році з

огляду на те, що в ЄС народилося 4,2 мільйона дітей та померло 4,7 мільйона осіб. У 2020 році населення ЄС скоротилося приблизно на 100 тисяч осіб (з 447,3 мільйона на 1 січня 2020 року до 447,2 мільйона на 1 січня 2021 року) через поєднання меншої кількості народжень, більшої кількості смертей і меншої міграції. У першій половині 2022 року до ЄС було подано 405 500 заяв про надання притулку (з них 365 400 заяв уперше). Це на 63% більше, ніж за той же період 2021 року, а також на 21% більше ніж до пандемії (той же період 2019 року). У березні 2022 року кількість заявок перевищила 80 000, що є найвищим місячним рівнем з 2016 року.

Треба зазначити, що країни Європи почали закривати або реорганізовувати табори для біженців, так влада Італії закрила колись найбільший в Європі табір для біженців, який розташований в маленькому містечку Мінея на острові Сицилія. Прибувши на офіційну церемонію міністр внутрішніх справ Італії Маттео Сальвіні привітав цей крок. За його словами, закриття табору дозволить державі "заощадити багато грошей". У розпал кризи біженців, в 2014 році, в таборі, в маленькому містечку Мінея, на острові Сицилія, одночасно перебували більше 4100 шукачів притулку. Він забезпечував регіону 400 робочих місць.

Греція закрила три найбільші табори для біженців. Замість таборів на островах Лесбос, Самос і Хіос з'являться "центри ідентифікації" для мігрантів, у яких немає шансів отримати притулок. Інших біженців будуть направляти на материк. Це робиться під тим гаслом, що Греції потрібно краще захищати свої кордони. Передбачається, що в цих центрах будуть розмішувати мігрантів без перспектив отримати притулок, яких необхідно повернути на батьківщину. Мова йде про табори, які біженцям заборонять залишати. При цьому мігрантів, у яких є шанс отримати притулок, будуть направляти на материкову частину Греції.

Табори для мігрантів на грецьких островах неодноразово критикували за переповненість, яка лише погіршує санітарні умови життя біженців. У вересні в таборі "Морія", на острові Лесбос, кілька разів спалахували пожежі.

У Баварії відкрилися 7 транзитних центрів для біженців. Їх призначення - прискорити розгляд документів про надання притулку. Створення центрів є частиною раніше представленого міграційного плану Зеєхофера.

У Швейцарії діють 4 відомих, сучасних, високотехнологічних центрів для біженців:

Центр перший. Ріго. Ріго - новітній центр для біженців у Женеві. Він розташований в передмісті, в дипломатичному серці Швейцарії. Поруч розташовується офіс Управління верховного комісара ООН з прав людини, штаб-квартира Міжнародного комітету Червоного Хреста та Європейське відділення ООН.

Центр розрахований на 370 осіб, зараз тут проживають 260 мігрантів. В основному це сім'ї з малолітніми дітьми. Одні вже отримали офіційний статус біженця, інші ще чекають вирішення. Розгляд заяви може тривати до 130 днів.

Обов'язковою умовою є вивчення французької мови. Дорослі можуть займатися вранці або ввечері. Діти з п'яти років відвідують швейцарську школу, розташовану поблизу.

В центрі є спортивний зал, де за символічну плату 10 франків на місяць (близько \$10) жителі відвідують групові заняття з йоги або пілатесу, також є обладнана кімната, куди місцеві жителі приходять для спілкування з біженцями, щоб, наприклад, навчитися готувати страви сирійської кухні.

У багатьох мігрантів немає офіційного дозволу на роботу в Швейцарії, вони живуть на виплати, що складають близько 450 франків (\$455) в місяць.

Співробітники Ріго - молоді люди, в основному соціальні працівники. Вони знають усіх жителів по іменах, займаються паперовими справами і з азартом грають на дворі з дітьми: у футбол та настільний теніс. Розмови відбуваються виключно французькою мовою

Центр другий - Asnieres. «Якщо дати людині рибу, він буде ситий цілий день, якщо навчити людину ловити рибу, він буде ситий все життя». Таким є

девіз наступного табору для біженців. Asnières знаходиться в передмісті Женеви на території старовинного маєтку. Колись тут розташовувалося гуртожиток для єврейських студентів, потім будинок престарілих.

З 2000 року тут проживають 265 осіб з Афганістану, Іраку, Ірану, Сирії та інших африканських країн. Багато дітей і вагітних жінок. З наймолодшими щодня займаються волонтери: гуляють з ними на дитячому майданчику, катають їх у великий колясці, показують мультфільми і читають книги французькою.

За словами співробітника центру, потрапляючи у Asnières, біженці практично не говорять французькою, тому на початку їх спілкування з волонтерами відбувається тільки через онлайн-перекладач. Головна мета - навчити їх французької, адже без мови вони не зможуть у майбутньому знайти роботу в Швейцарії.

Умови проживання в Аньєрі скромніші, ніж у Ріго. Кухні та душові кімнати тут загальні.

Одна сім'я живе від шести місяців до п'яти років. З кожним біженцем працюють консультанти, вони визначають їх таланти, допомагають їм у пошуку роботи. Через деякий час біженці можуть спробувати отримати дозвіл на роботу, кожен випадок розглядається на індивідуальній основі.

Готельний бізнес - один з найбільш дорогих напрямків у швейцарських університетах. Його вартість для іноземців може складати до 40 тисяч франків (більше \$40 тисяч) на рік, для місцевих жителів діють знижки. Діти біженців можуть отримати освіту в цій сфері абсолютно безкоштовно.

Центр третій. Світ чоловіків. Центр для біженців Ланьон, розташований на території госпіталю Лое, в передмісті Женеви, існує близько 50 років і завжди був призначений тільки для самотніх чоловіків без сімей. Сьогодні тут представлені 20 різних національностей, переважно сирійці, афганці, сомалійці.

Три поверхи, 160 місць, невеликі кімнати. Ще є перукарня, в якій два рази на тиждень працює один з жителів центру, кімната відпочинку з телевізором і настільним футболом.

Вони також ходять на курси французької мови і підробляють прямо в центрі - прибираються на загальній кухні або миють підлоги в коридорах.

Центр четвертий. Центр Фейас розташований по сусідству з міжнародним аеропортом Женеви. У комплексі будівель, одним з яких є справжній замок XVI століття, на сьогоднішній день тут проживає 175 чоловік з 20 країн. Сімей з дітьми мало, загалом самотні чоловіки і жінки.

Один із співробітників Фейаса, француз за походженням, довгий час працював в гуманітарній організації "Лікарі без кордонів", якийсь час провів в Сирії. У цьому таборі є люди, у яких були серйозні проблеми з алкоголем і наркотиками. Вони ходять щодня на заняття з французької. Згідно із законом це обов'язкова умова, але тут є люди з психологічними розладами. І робітники, в першу чергу, намагаються їм допомогти з цими проблемами.

Ще одна примітна деталь Фейаса – невелике містечко, де біженці вирощують фрукти та овочі. Помідори, гарбуз, зелень. Жителі сусідніх будинків, серед яких є і працівники банків, представники різних професій приходять сюди і працюють разом з біженцями.

3.3 Загальна характеристика українського питання. Центри прийому біженців та умови в Європі.

Як ми вже зазначали раніше станом на 22 листопада загальна кількість вимушено переміщених українців сягає близько 16 млн, 4,3 мільйона з яких діти - понад половина дитячого населення країни (7,5 мільйона).

У ці дані входить більше ніж 1,8 мільйона дітей, які переїхали в сусідні країни як біженці, і 2,5 мільйона тих, хто зараз є внутрішньо переміщеними особами всередині України. У Європі перебуває близько 7,8 млн. біженців за даними УВКБ ООН, 4,2 млн українців отримали статус тимчасового захисту.

Країни, які налічують найбільшу кількість: Польща 1,507,893, Німеччина 1,021,667, Чехія 462,622, Італія 173,231, Іспанія 154,457, Турція 145,000, Великобританія 144,600, Франція 118,994, Словачія 101,434, Молдова 96,646, Румунія 92,076, Австрія 86,903. [61]

У Польщі українці мають право на працю, безкоштовне медичне лікування та на безкоштовне навчання своїх дітей у школах, дитсадках та ліцеях. Утім, біженцям у Польщі вже скасували соціальні виплати. З 1 липня 2022 року щоденні виплати у розмірі 40 злотих (приблизно 320 грн) на харчування та проживання зможуть отримувати лише люди з інвалідністю, вагітні жінки та багатодітні родини. Але в цій країні ввели безкоштовні картки на продукти для українців. Отримати їх можуть тимчасові переселенці з України. Протягом трьох місяців картки поповнюватимуть на 300 злотих (загалом 900 злотих). Але за умови — на одну родину не більш як три картки. Також у Польщі запровадили нову грошову допомогу. Німецька благодійна організація Diakonie Katastrophenhilfe вирішила відкрити програму фінансової допомоги, яка передбачає виплати українським біженцям у розмірі 700 злотих. В українців у Польщі є доступ до польської медичної системи на тих самих умовах, що й у громадян Польщі, без додаткових страхувань та плати, створили україномовну інформаційну лінію для пацієнтів. Українець, який отримує статус біженця в Польщі, отримує ідентифікаційний номер PESEL. Українські студенти, які мають цей номер, можуть навчатись у державних університетах безкоштовно, подати заявку на стипендію та на студентський кредит. При потребі тимчасового розміщення чи харчування, слід звертатися до приймальних пунктів, які розташовані у прикордонній зоні та у містах Польщі. Вони розміщені на всіх пунктах перетину українсько-польського кордону та вокзалах.

У Нідерландах можна подати заявку на отримання постійної або тимчасової гуманітарної візи. Жодна з них не є відкритою для українських громадян, однак українці можуть подаватися на них. Наразі українці можуть

також отримати тимчасовий захист, а згодом — можливість подати заявку про надання притулку.

Медичне обслуговування. Якщо немає медичного страхування, біженець право на безкоштовну екстрену медичну допомогу.

Бюджетні кошти. Допомога не виплачуватиметься під час так званого “періоду вільного перебування”. Однак, відповідно до директиви про тимчасовий захист є право на соціальні виплати та фінансову допомогу. Наразі українцям доступне житло у спеціальних центрах в муніципальних радах, наприклад, Гронінген, Амстердам, Маастрихт. Це стосується також осіб з дозволом на проживання в Україні (наприклад, осіб, які отримали притулок, або іноземних студентів).

Італія виділила €800 млн на матеріальну допомогу прибулим українцям. Ці виплати розраховані на три місяці, €300 на дорослого і €150 — на дитину на місяць. Отримати їх мають право всі, хто знайшов житло самостійно (у родичів, друзів чи знайомих), а не живе у наданому державою (готелі, шелтері тощо). Також законодавство Італії передбачає, що всі діти та підлітки, незалежно від їхнього статусу, мають право на освіту та зобов’язані ходити до школи до 16 років. Після отримання заяви про зарахування іноземного громадянина школа запитує документи, аналогічні тим, що вимагаються для італійських дітей. [39]

На початку вересня видання групи Redaktionsnetzwerk Deutschland (RND) з посиланням на міністерство внутрішніх справ країни повідомили про те, що 12 із 16 федеральних земель Німеччини нібито більше не можуть приймати біженців з України. Це повідомлення створило враження, що більшість земель ФРН повністю припинили прийом українців. Однак, це не так. Йдеться про зупинення прийому біженців за так званою системою первинного розподілу. Цю систему застосовують стосовно шукачів притулку, які прибувають до країни в умовний пункт А, але не мають конкретної мети та місця перебування. Після розміщення в таборах для біженців або іншому тимчасовому житлі їх можуть перенаправити в іншу федеральну землю, яка,

згідно з системою розподілу, має ресурси для їх прийому. Але зробити це можуть лише тоді, коли земля, в яку спочатку прибув біженець. Зупинений прийом через систему первинного розподілу передбачає, що низка федеральних земель не готова приймати біженців з інших регіонів, але не означає, що відмовлятиме в прийомі тим, хто приїхав безпосередньо до них.

У Німеччині вже давно існує спеціальний алгоритм, завдяки якому кожен рік розраховуються квоти на прийом біженців у різних федеральних землях. При їх встановленні враховується чисельність населення та економічна ситуація у тій чи іншій землі, а координує процес федеральне міністерство внутрішніх справ у Берліні. Намагаються розширити свої можливості прийому біженців і самі землі. Наприклад, земля з найбільшою густотою населення Північний Рейн - Вестфалія прийняла найбільшу кількість українців - понад 207 тисяч.

Українці в Іспанії отримують 400 євро на місяць від уряду, неповнолітнім платитимуть по 100 євро. Українці можуть звернутися до центру прийому біженців. У Барселоні він знаходиться у виставковому центрі Fira de Barcelona, в Мадриді - в будівлі Centro de formación de la Seguridad Social, в Аліканте - в лікарні Hospital General Universitario Dr. Balmis. Також влада Іспанії ухвалила рішення про відкриття таборів для розміщення 7 тис. Раніше Іспанія оголосила про відкриття другого табору для мігрантів на острові Гран-Канарія.

Уряд прийняв рішення розвантажити перший табір для переселенців, в якому перебувають близько 2,3 тис. мігрантів, і розмістити на новій території, наданій військовими, на першому етапі близько 800 людей. Завдяки великій кількості біженців Іспанія вирішує свою проблему з малонаселеністю багатьох регіонів, тому їх заселяють у невеличкі села, але було виділено 11 мільярдів для проведення високошвидкісного інтернету та створення нових робочих місць.

У Чехії вже підготували нові правки до закону, які з 2023 року почнуть діяти.

Таким чином, біженці можуть проживати:

- у спортзалах до 30 діб,
- у готельних номерах - не більше ніж 150 діб.

Не можна буже прожити спочатку 30 днів у спортзалі, а потім ще 150 у готелі. Кожен наступний день після спливання 150 діб з моменту заселення, має бути сплачений повною мірою. Також зазначається, що оновлений закон передбачає позбавлення українців соціальних виплат. Це означає, що тепер біженці не зможуть розраховувати на грошову допомогу для дітей, малозабезпечених та багатодітних сімей. Крім цього, планується збільшення компенсації для сімей, які приймають біженців. Нагадаємо, сьогодні постачальники житла отримують 250-350 крон на день. Новим законом передбачається збільшення ставки до 300-400 крон (12-16 євро). Також розглядається питання чи зможуть українці отримати безплатне медичне страхування та право на грошову гуманітарну допомогу у новому 2023 році.

[39]

3.4 Програми міжнародних футбольних організацій для соціальної адаптації вимушено переміщених осіб у світі

УЄФА разом з національними федераціями надають всіляку допомогу біженцям. В кожній країні є громадські і державні установи, які допомагають з пошуком притулку біженцям. Для країн ЄС створені спеціальні комісії і відділи, які підтримують фінансово міські організації

Бельгійська асоціація разом з футбольними клубами надає можливість відвідувати навчальні курси, заняття, згодом вони можуть отримати роботу в клубі. Так 22 клуби приймають участь в цій ініціативі, останнім часом 16 волонтерів отримали своє місце:

- 8 тренерів і асистентів
- 5 працівників клубу (фотографи, адміністратори и т.д.)
- 2 рефері
- 1 член правління

Англійська федерація почала свій проект у 2017 році. Вони знайшли безліч зацікавлених сторін, які будують нові притулки, футбольні майданчики. Біженці все більше залучаються до футболу

Про Німеччину ми вже згадували на початку, у справах біженців вона на провідних ролях, і має служити прикладом для багатьох. Аматорські клуби в надають всіляку допомогу біженцям: організовують зустрічі з німцями, допомагають с мовою, ознайомлюють з національною культурою та інше.

Фондом Брауна було організовано ініціативу “1:0 für ein Willkommen”, протягом 20 місяців клуби, які запросили біженців, отримали 1,5 мільйони євро, приблизно 500 євро на клуб. Близько 3013 клубів прийняли участь в цій ініціативі.

У 2017 почався другий етап цього заходу. Футбольні клуби разом з іншими організаціями організовували мовні курси, допомагали з пошуком роботи, на це було інвестовано 400 тисяч євро. Загалом 3500 аматорських клубів отримали фінансову підтримку, було витрачено близько 1,8 мільйони євро, 50 000 біженців отримали статус футболістів. [43]

Італійська федерація організували роботу починаючи з міністерств, опускаючись нижче до регіональних федерацій та муніципальних організацій. Вони координують роботу психологів, лікарів, вчителів. Запрошують кваліфікованих тренерів і організовують різні заходи. Пума є офіційним технічним спонсором, постачаю екіпірування для учасників процесу.

Так станом на 2015 рік було залучено 237 гравців до 24 різних команд

В 2017 - 397 гравців до 30 різних проектів

2018 – 508 гравців було зареєстровано в 39 футбольних проектах

Швейцарська футбольна асоціація організувала 1400 футбольних клубів для залучення біженців до футболу. Активну участь приймає відомий гравець Шакірі , який оказує всіляку допомогу з організаціями змагань, також проводять командні та індивідуальні тренування, переводять

футбольну термінологію на мову біженців, полегшення процесу ліцензування. Таким чином 46 професійних клубів запросили до своїх лав 499 біженців, 262 з яких зараз зареєстровані як футболісти.

Швецька асоціація футболу у 2018 році почала свою програму інтеграції біженців до суспільства. Вони грають футбол по всій країні. Випущені національні програми сфокусовані на демократії, рівність та адаптацію мігрантів для працівників всіх футбольних клубів. Відбуваються акції, щоб тренери та гравці могли більше дізнатися про біженців, та відчути себе на їхньому місці.

GSIC надає підтримку всім українцям у спортивній індустрії та у світі. З цією метою вони уклали угоду з благодійним фондом «Розвиток футболу в Україні», щоб за допомогою декількох програм допомагати українцям, а особливо дітям. Благодійний фонд «Розвиток футболу в Україні» створений з метою підтримки дітей та молоді шляхом залучення їх до футбольних заходів та визнаний партнером Української асоціації футболу під час проведення всіх соціальних заходів.

«Розвиток футболу в Україні» проводить заходи, спрямовані на покращення життя дітей, які постраждали від війни, дітей соціально незахищених категорій населення, дітей з інвалідністю, які займаються спортом, зокрема футболом, як інструментом виховання та соціальної інтеграції дітей. В якості першої спільної ініціативи вони почали збір коштів для підтримки цієї організації в наступних проектах:

1. Благодійний фонд «Розвиток футболу в Україні» стає партнером ЮНІСЕФ у частині соціально-психологічної підтримки дітей. Українські діти отримають можливість стати учасниками цієї програми, яка запланована на 8 українських регіонів (Івано-Франківська, Львівська, Волинська, Рівненська, Хмельницька, Чернівецька, Тернопільська, Закарпатська області). У кожному регіоні буде 3 локації/села. Кожна локація прийме 30 (або більше, залежно від кількості) дітей. Поділені на групи по 10 дітей, вони двічі на тиждень братимуть участь у сесіях, які будуть зосереджені на їх соціальному та

психологічному відновленні. Ці заняття будуть організовані в спеціалізованому місці (в ідеалі – футбольне поле та табір) на заході країни.

Футбольне поле або інша локація буде розділена на 3 зони:

1. Локація № 1 «Спорт» – на цій локації діти вивчають прийоми футболу: основні удари по воротах, розвивають право координації дій з м'ячем, приймання та передачі м'яча. Керуватиме локацією футбольний тренер.
2. Локація № 2 «Здоров'я та безпека» – на цій локації діти ознайомлюються з принципами надання домедичної допомоги.
3. Локація №3 «Зона безпеки» – на цій локації діти в ігровій формі спілкуються з психологом.

Окрім цих заходів, будуть заняття з психологами для батьків дітей, гуманітарна допомога, фінансова допомога від ЮНІСЕФ, психологічна реабілітація дітей.

Інші ініціативи

1. Допомога внутрішньо переміщеним дітям, які займаються футболом і бояться переїжджати в західну частину України.
2. Створення табору для біженців.

Проектом передбачено створення табору для внутрішньо переміщених осіб у Хмельницькій області на базі гуртожитку Вищого професійного художнього училища №19. Фінансування дасть можливість облаштувати цей гуртожиток і зробити його прийнятним для жінок і дітей, людей похилого віку. Проживання в хостелі може включати 1-2 ночі для осіб, які проживають трансфером у Хмельницькій області, або більш тривале проживання. Оскільки серед внутрішньо переміщених осіб значна кількість дітей, біля гуртожитку є новий футбольний майданчик, де діти можуть займатися футболом чи іншими видами спорту. Також є вчителі образотворчого мистецтва, які можуть організувати змістовне дозвілля. Таке дозвілля сприятиме фізичній активності дітей та дорослих, що, в свою чергу, певною мірою сприяє психологічному здоров'ю учасників проекту. [52]

Спеціалізовані тренери Проекту від The Change Foundation направлені для роботи з українськими дітьми віком від 3 років. Використовуючи різноманітні види спорту, тренери-наставники можуть надають можливість кожній дитині та молодій людині за допомогою спорту відчувати себе частиною спільноти та весело проводили час.

Робота в Перемишлі, Польща.

Близькість до кордону зробила його місцем притулку для тисяч українських сімей, які тікали від війни. У Перемишлі є переобладнана будівля супермаркету TESCO, яка стала центром біженців для сімей. Команда тренерів-наставників проводила різноманітні спортивні заняття для українських дітей на трав'яних відкритих майданчиках, розташованих поруч із будівлею TESCO.

Спортивні лагери у Британії.

За офіційними даними, понад 2,2 мільйона українських дітей були переміщені через конфлікт. Тільки Велика Британія прийняла понад 10 тисяч українських дітей віком від 4 до 15 років. Протягом серпня та липня благодійна організація проводила літні спортивні табори для українських дітей, які зараз проживають на південному сході Великобританії. Там вони отримали можливість об'єднати заняття спортом із вивченням англійської мови для подальшої соціальної адаптації. Триденні спортивні табори дозволили понад 100 українським дітям та їхнім родинам взяти участь у веселих, захоплюючих та інклюзивних спортивних заходах разом з іншими українцями, які за останні кілька місяців поділилися тим досвідом, що змінив їхнє життя. [65]

Фонд солідарності МОК збирає кошти для українських спортсменів.

Виконком Міжнародного олімпійського комітету (МОК) організував фонд солідарності для Олімпійського комітету України та спортивного руху в країні, і вже зібрав понад 2 мільйони доларів США. Фонд має на меті підтримувати рівень українського спорту, надаючи негайну допомогу

українським спортсменам високого рівня, а також покриваючи їх участь у тренувальних зборах в країні та за кордоном.

Німецька олімпійська спортивна конфедерація (DOSB) передає українцям, які тікають від війни, одяг, що залишився з останніх двох олімпійських циклів. Крім того, зал Messe Frankfurt, де проходить одна з найбільших у світі виставок, використовується як центр прийому для українських біженців, які прибувають до міста.

Спортивні федерації Швейцарії сприяють приїзду та продовженню підготовки українських спортсменів. З початку війни багато швейцарських спортивних федерацій підтримали приїзд українських спортсменів і запропонували доступ до тренувальних приміщень, щоб вони могли продовжувати тренування.

Футбольні клуби всього світу надають всіляку допомогу, підтримку українським біженцям, створюючи різноманітні програми.

Міжнародна футбольна академія Soccer Inter-Action пропонує проживання, харчування та спортивну програму молодим українським біженцям, які змушені тікати зі своєї країни. Академія SIA прийняла 50 українських біженців та з самого початку війни між Росією та Україною надавала всіляку допомогу українцям, а також підтримали біженців і запропонували їм безпечне місце для проживання, щоб юні футболісти отримали нову домівку та можливість займатися улюбленою справою в абсолютній безпеці. Юні футболісти з футбольних академій ФК «Кривбас» та УФК «Дніпро», продовжать свою футбольну діяльність разом з командою академії Soccer Inter-Action. Вони будуть тренуватися, жити та приймати участь у змаганнях разом з іншими хлопцями, які зібрані з різних куточків світу. Життя з ними разом в академії буде ключем до адаптації у новій домівці. Деякі зможуть приєднатися до інших клубів, з якими ведуться переговори. Гравці академії грали матч на базі ФК «Валенсія» Іспанія. Клуб передав кілька кілограмів необхідних речей для українських гравців в академії SIA. [59]

«Мілан» активно підтримує Україну та українців, які постраждали від вторгнення Росії. Італійський клуб створив канал для збору коштів для італійського Червоного Хреста, який співпрацює з українським Червоним Хрестом, щоб задовольнити потреби постраждалих від війни українців, в тому числі тих, хто шукає притулку за межами країни. Ці пожертвування будуть направлені Україні для надання невідкладної допомоги, ліків та матеріалів першої допомоги постраждалим під час війни. Крім того, у співпраці з Андрієм Шевченком клуб розробив особливу ігрову футболку Special Edition – Manchester 2003. Це футболка з 7-м ігровим номером Шевченка на спині (в такій він грав у виграшному фіналі ЛЧ сезону 2002/03), доповнена українським прапором на плечах та грудях і написом «Мілан» за мир». Починаючи з 11 березня, футболку можна буде замовити за 50 євро, а також додати благодійний внесок у розмірі 15, 30 або 50 євро. Усі вторговані кошти будуть передані італійському Червоному Хресту для їхнього проекту в Україні. Водночас академія «Мілана» літом приймала участь в організації спеціального дитячого табору для дітей, які вимушено залишили Україну.

«Ювентус» допоміг з евакуацією вихованців футбольної академії «Минаю» до Італії. Вихованці «Минаю» тренувались на базі «Ювентуса».

«Наполі» організовує акції по допомозі українським біженцям. Італійський клуб продає футболки Maradona Game Special Edition з автографами футболістів неапольської команди, підготовлені до матчів, а виручені кошти передавали некомерційній організації, яка займається прийомом біженців.

«Рома» приєдналася до акції UNHCR по допомозі українським дітям, які постраждали від вторгнення Росії. Для початку римський клуб передав 2 000 одиниць зимового одягу для новонароджених та 1 000 таких речей для дітей молодшого віку. Також такі команди як: «Лацио», «Спеція» Віктора Коваленка, «Верона» виходили перед матчами у спеціальних футболках за «Мир» з автографами, передавали на акціони, а зароблені кошти від продажу футболок та квитків передавали на підтримку українців.

Всі англійські клуби зупинили свою співпрацю з російськими компаніями.

«Челсі» створив благодійний фонд, куди були переданий весь чистий прибуток від продажу клубу російським власником Роман Абрамовичем. Фонд на благо всіх постраждалих у війні в Україні, включаючи надання критично важливих коштів на нагальні та невідкладні потреби жертв, а також підтримку довгострокової роботи з відновлення.

Всі титульні спонсори закінчили співпрацю з цим клубом. Також вони отримали числені санкції від ФІФА та УЄФА, що повністю заморожували всі активи та діяльність клубу до повного продажу іншому власнику.

«Евертон» пожертвував 250 тисяч фунтів на допомогу Україні. Також «Евертон» запускає благодійну кампанію, мета якої зібрати 500 тисяч фунтів для Комітету з надзвичайних ситуацій в Україні, створеному в Англії. Крім цього «Евертон» разом з комітетом з надзвичайних ситуацій запустили спеціальну гарячу лінію для пожертвувань на гуманітарну допомогу Україні. Вони пропонують надіслати текстове повідомлення «Евертон» на номер 70150 – таким чином буде пожертвувано 10 фунтів стерлінгів. Раніше «Ірвін» вже направили 250 тисяч фунтів, а голова клубу Білл Кенрайт та мажоритарний акціонер Фархад Моширі пожертвували ще 250 тисяч.

«Норвіч» та «Уотфорд» створили спеціальну футбольну атрибутику з символікою України, а зароблені кошти повністю ідуть на потреби українців.

Дортмундська Боруссія та Баварія дуже допомагають українському народу. Баварія прийняла серйозне рішення. Чемпіон Німеччини оплатила житло на два роки українським біженцям з інвалідністю. На це титулований клуб виділив 200 тисяч євро. Цей благодійний проєкт розрахований на 15 переселенців, які втекли від війни у Мюнхен. Також представники клубу допоміг в організації безкоштовних оздоровчих процедур на території клубних спортивних комплексів. Капітан команди виходить на поле з синьо-жовтою капітанською пов'язкою.

«Боруссія» Д у межах своєї кампанії допомоги українцям, які постраждали від війни, відправляє медикаменти. Клуб та фани разом допомогли зібрати загалом вже 160 тонн медикаментів, які відправляють в Україну.

«Байер» разом з іншими німецькими клубами випустив ексклюзивні футболки. Всі вони були продані в інтернет-магазині за кілька годин.

Одна футболка коштувала 80 євро, загальна сума доходу склала близько 155 тисяч євро. Планувалося, що ці кошти підуть на проекти «Байера», але клуб вирішив цю суму направити Україні, яка чинить опір військам РФ.

«Гамбург» підтримав українських біженців, які переїхали в Німеччину після вторгнення РФ. Клуб запросив на обід до ресторану на домашньому стадіоні «Імтех Арена» всіх охочих українців, а також юні футболісти отримали можливість проживати на базі.

«ПСЖ», «Реал» та «Мілан» призупинили угоди з російською букмекерською компанією Fonbet. А воротар ПСЖ та триразовий переможець Ліги чемпіонів Кейлор Навас переобладнав домашній кінотеатр у нічліг для біженців, а його дружина готує їм їсти. Навас допомагає українським біженцям, прийнявши до себе близько 30 осіб.

Французький клуб «Олімпік» Ліон повідомив про пожертву 50 тисяч євро фонду UNICEF, який допомагає дітям в Україні.

«Монако» виділив кошти для допомоги українцям, які стали жертвами військового вторгнення Росії в Україну.

«Реймс» організував збір гуманітарної допомоги для українців, які постраждали від вторгнення військ РФ. Клуб закликав усіх небайдужих принести необхідні речі на пункт збору. Зокрема, просять одяг, речі для маленьких дітей, предмети гігієни, їжу, джерела електроенергії.

«Андерлехт» Богдана Михайличенко провів матчі у футболках з українським прапором. Згодом ці футболки були виставлені на аукціон, вторговані гроші передали на підтримку жертв війни в Україні.

Перед початком матчу ПСВ – «Хераклес» вболівальники ПСВ провели збір коштів на допомогу жертвам війни в Україні. Капітанська пов'язка та футболки гравців з кубкового матчу проти «Гоу Ехед Іглс» і матчу проти «Хераклеса» були виставлені на аукціон. Всього вдалось зібрати 12 500 євро. АЗ зібрав на аукціоні кошти, які пожертвує дітям з України. Нідерландський клуб продав 21 футболку гравців з автографами, а також жовто-синю капітанську пов'язку. Всього виручили понад 10 тисяч євро, які направили Breath Foundation – організації, яка допомагає постраждалим від війни дітям з України.

«Бенфіка» матеріально-технічно підтримує Україну у війні з Росією. Португальський клуб направив Україні близько 100 тон товарів першої необхідності. В гуманітарній акції також беруть участь президент «Бенфіки» Руй Кошта, керівник ради Генеральної асамблеї португальського клубу Фернандо Сіару, технічний директор Луїзао та виконавчий президент фонду «Бенфіки» Карлос Мойя. Також «Бенфіка» приймає дітей, які займалися в футбольних школах клубу в Україні. Португальський клуб мав власні школи для дітей у Києві та Харкові.

«Реал» направив 1 млн євро допомоги для українців, які змушені були змінити місце проживання через вторгнення РФ. Гроші будуть віддані «Червоному Хресту», ООН та іншим організаціям, які допомагають постраждалим від війни. Фонд «Реалу» також допомагає речами та предметами першої необхідності внутрішньо переміщеним особам в Україні та тим, хто виїхав в інші країни Європи. Фонд віддав понад 13 000 одиниць теплої та спортивного одягу для надання первинної допомоги біженцям, які прибувають з України до Іспанії.

«Ов'єдо» надав житло трьом українським сім'ям з дітьми в Іспанії після вимушеного переїзду з України. Їх поселили в клубній резиденції. Всього прибуло 8 осіб, серед них 4 дітей. Один з них – 14-річний воротар з академії «Металіста». Діти зможуть тренуватися в структурі «Ов'єдо».

Гравці та керівництво «Рейнджерс» пожертвували мінімум 72 000 фунтів стерлінгів на підтримку України після вторгнення Росії. Пожертвування доповнять внесок в розмірі 15 000 фунтів стерлінгів, зроблений благодійним фондом клубу.

Благодійна організація «Селтік» пожертвувавши 10 000 фунтів стерлінгів на допомогу українським біженцям.

Власник «Стяуа» Джіджі Бекалі надає допомогу українським біженцям. Він вирішив забрати біженців та доставити їх до готелю клубу у Бухаресті. Бекалі направив усі автобуси, які йому вдалося знайти, включно з транспортом основної команди «Стяуа».

Діти разом з тренерами академії «Динамо» Київ перебували в розташуванні «Заглембе» з Сосновця. Всього в складі делегації з України 31 особа – діти, їхні опікуни та тренери. Це команда віком U-12 тренувалася на базі польського клубу.

Власник клубу «Інтер» Маямі Девід Бекхем та його дружина Вікторія пожертвували 1 млн фунтів на допомогу Україні. Вони направили гроші фонду UNICEF, який допомагає українським дітям, постраждалим від війни. Девід був послом UNICEF у Великобританії з 2005 року, а у 2015 році він заснував свій фонд за підтримки UNICEF.

Президент «Алтинорду» Мехмет Озкан висловив готовність допомогти з розміщенням та проживанням збірної України U-16. «Алтинорду» готовий прийняти збірну на час війни в Україні з військами РФ.

Діти з академії «Шахтаря» були евакуйовані до Хорватії. Всього до Спліту виїхало 90 дітей з академії. «Хайдук» надав поля для підготовки гравців «Шахтаря».

«Динамо» Загреб допоміг 27 дітям з академії «Шахтаря» евакуюватися до Хорватії.

Українських дітей приймає пражська «Спарта». Допомагає як із гуманітарними вантажами, так і з прийомом дітей

Вболівальники та гравці першої команди празької «Славії» підтримали Україну. Вони зібрали 600 000 крон (близько 770 000 гривень) на підтримку України. Відмічається, що загальна сума допомоги зруйнованій війною Україні вже складає 1,5 мільйона крон (близько 1,93 мільйона гривень).

УЄФА припинила співпрацю з «Газпромом» у всіх турнірах. Контракт був на суму близько 80 млн фунтів стерлінгів. Також благодійний фонд УЄФА виділив 1 мільйон євро як допомогу українським дітям, які постраждали через вторгнення Росії. Крім того, Дитячий фонд УЄФА виділив 100 000 євро для надання невідкладної допомоги українським дітям та біженцям.

Якщо більш детально подивитись на світовий футбол, то можна помітити б світових зірок, футболістів, які мають все, але на початку життя шукали притулку в інших країнах або росли в у сім'ях мігрантів. Тож пропоную ознайомитися с невеличким списком, який не точно не охопить і половини відомих футболістів, зростаючих у злиднях:

- Лука Модріч його дитинство припало на Югославську війну, коли йому було 6 років його сім'я повинна була покинути своє рідне місто;
- Маріо Балетеллі народився у бідній сім'ї мігрантів з Гани, батьки мусили віддати сина в органи опіки, бо не могли утримувати сина, а також не могли знайти гроші на дороге лікування;
- Златан Ібрагімовіч народився в сім'ї югославських мігрантів, мав дуже бідне дитинство;
- Віктор Мозес народився в Нігерії, його дім був атакований в 2002 році, його батьки померли при цій атаці, разом з прийомною сім'єю переїхав до Англії;
- Деян Ловрен він з сім'єю покинув Югославію під час війни;
- Невен Суботіч під час війни в Югославії переїхав до Німеччини;
- Махмуд Дауд у 10-місячному віці мігрує з сім'єю до Німеччини з Сирії;

- Берахіно баттько помер під час війни в Бурунді, з матір'ю переїдав до Великобританії;
- Зінедін Зідан його батьки емігрували після початку громадянської війни в Алжирі.
- Альфонсо Девіс гравець мюнхенської Баварії, народився в таборі біженців у Гані в родині ліберійців. А в 2005 році вони переїхали в Онтаріо, Канада.
- Абіл народився в 1995 році в таборі для біженців Какума в Кенії. Його батьки, біженці з території сучасного Південного Судану, покинули свій дім після конфлікту та Другої громадянської війни в Судані. Коли його родина іммігрувала до Австралії в 2006 році, природний талант Мабіла привернув його увагу. Незабаром він грав за «Аделаїду Юнайтед», а в 2018 році дебютував у національній збірній. Саме переможний гол Мабіла забезпечив Австралії місце на ЧС-2022.
- Камавінга є гравцем мадридського Реалу, народився в таборі для біженців у Кабінда, Ангола, у 2002 році. Його батьки, які були вихідцями з Демократичної Республіки Конго, перевезли родину до Франції, коли Камавінзі було 2 роки.

Дуже цікавим і показовим є той факт, що у складі переможця ЧМ-2018 збірної Франції 17 з 22 футболістів є мігрантами та біженцями.

А на Чемпіонаті Світу з футболу 2022 майже 150 гравців будуть представляти країни, відмінні від націй їхнього народження; лише чотири збірні мають усіх гравців, які народилися в цих країнах.

Сенегал покладатиметься на дев'ятьох гравців, які народилися у Франції. Туніс має 10 гравців французького походження в своїх рядах, тоді як Камерун має вісім. Також буде французький колорит Португалія (Рафаель Геррейро), Німеччина (Армель Белла-Котчап), Іспанія (Аймерік Лапорт) і Катару (Карім Будіаф). Причина такої великої кількості футболістів — батьки-іммігранти, які свого часу бігли від війни, переслідувань або поганих умов життя, в пошуках кращого життя для своїх дітей, вони присвятили своє

життя перетворенню своїх дітей на гравців-мультимільйонерів. Понад 50 гравців, що народилися в Африці або африканського походження, розкидані по 11 збірним.

Основну обойму основного складу збірної Франції є у минулому іммігранти, діти біженців, в Німеччині є вісім гравців африканського походження, яких критикували за ставлення до гравців-іммігрантів чотири роки тому. Релігійні лідери Німеччини вказали на суспільні настрої щодо іммігрантів, які, як вони стверджували, «погіршилися після напливу біженців». Але не тільки в Франції та Німеччині багато гравців, які свого часу були біженцями, найкращі гравці в складі Нідерландів, Бельгії та Австралії, серед інших, мають коріння в Камеруні, Судані, Гані, Малі, Гвінеї-Бісау, Анголі, Нігерії, Конго, Кот-д'Івуарі та інших африканських народах. У складі збірної Марокко 16 гравців, які або народилися не в Марокко, походили з іноземної родини, або навчилися футболу де-ін-де. Хакім Зієх і Нуссайр Мазрауї є одними з гравців, які народилися і вирости в Нідерландах, Ахраф Хакімі народився і виріс в Іспанії, Ромен Саїс народився у Франції, а Іліас Чаїр народився в Бельгії. Колоніальне минуле Бельгії означає, що у них є ряд гравців, зокрема Ромелу Лукаку, Мічі Батшуайї та Юрі Тілеманс, які походять з конголезьких сімей, тоді як Амаду Онана народився в Сенегалі, сім'я Джеремі Доку є ганою, а батьки Янніка Карраско португальська та іспанська.

Чи не найбільше виграє Канада: 22 члени їх збірної мають іммігрантське походження: батьки Атіби Хатчінсон із Тринідаду, Мілан Борян, який народився та виріс у Хорватії, поки не став підлітком, Джонатан Девід народився на Гаїті, і, звісно, найвідоміше, Альфонсо Девіс народився в таборі для біженців у Гані в родині ліберійських батьків і переїхав до Канади, коли був дитиною.

Хорватська команда, можливо, менше залежить від імміграції, ніж у попередні роки, але вплив залишається. Деян Ловрен народився на території

сучасної Боснії та виріс у Німеччині, Матео Ковачич народився в Австрії, а Маріо Пашаліч народився в Німеччині. [48]

3.5. Сучасні тенденції, стан проблеми соціальної адаптації біженців. Вплив громадської думки на вирішення проблеми

Одним з завдань нашого дослідження було створити практичні рекомендації для соціальної адаптації біженців, тому ми визначали стан цієї проблеми та фактори, які впливають на її загострення та вирішення. Для вирішення поставлених завдань нами були розроблені анкети та проведене опитування серед експертів та тренерів в галузі фізичної культури і спорту, а також ВПО, які зіштовхнулися з вимушеною міграцією, потребою адаптуватися до нового життя. Було проаналізовано 10 анкет експертів, 15 анкет тренерів та 120 анкет ВПО.

Для більш глибокого вивчення низки питань, щодо соціальної адаптації біженців засобами футболу, нами було проведене соціологічне дослідження серед внутрішньо переміщених українців (n=70) та біженців (n=50).

Громадська думка – це не просто кілька думок, які люди висловлюють у спілкуванні з рідними, друзями, а стан свідомості суспільства, яке виражається публічно і впливає на функціонування суспільства і його політичної системи. Саме можливість голосного, публічного висловлення населення на якісь проблеми суспільного життя і вплив цієї висловленої позиції або думки на розвиток суспільно-політичних відносин, устрою в державі відбиває суть громадської думки як важливої частини функціонування держави.

Дослідження свідчать, що громадська думка є важливим фактором формування соціального клімату в країні або регіоні. Вона має значний вплив на формування відношення і суджень щодо проблеми вимушено переміщених осіб та їх участь у вирішення цього питання.

У ході дослідження було отримано ряд результатів, які продемонстрували, що тільки у деяких питаннях думки ВПО та біженців

дещо відрізняються, але мають спільний посыл та вектор для розвитку. Це пов'язано, перш за все, з відмінностями соціального устрою та проблемами, з якими вони зустрічаються кожен день.

Спочатку респондентам було поставлено питання про те, чи займалися вони спортом до переїзду. Позитивно на це питання відповіли 70% опитуваних. Це свідчить про те, що у більшості респондентів в житті існував спорт и досить активно вони їм займалися. А 70% з тих, хто підтвердив своє заняття футболом додали, що вони грали на аматорському чи любительському рівнях, що підтверджує їх регулярне заняття спортом, серед постраждалих є 30% професіоналів, для яких футбол основну частину їх життя, і половина перебуває за кордоном. А на запитання: «Скільки років вони займаються футболом 72% респондентів відповіли, що 10+ років, 20% від 5 до 10 років.

Ми дуже здивувалися, коли на запропоноване за питання про те, чи займаються вони зараз фізичною активністю тільки 50% ВПО та 30% біженців, які перебувають за кордоном відповіли позитивно, аргументувавши це тим, що вони практично не покидають свої притулки, і їм нема звідки дізнатися про такі заходи, спортивні секції, чи може не існує такої можливості для них.

Бажання респондентів займатися спортом підтвердили 76% та 65% позитивних відповідей біженців і ВПО відповідно на запитання: «Вистачає у них часу на заняття спортом»

Якщо говорити про футбол як про традиції, культурне явище, та навіть як про релігію, то одразу можна згадати Британію. Процент наповненості стадіонів за підсумками сезону 2021-2022 складає 97,7%, 80% присутніх на іграх – це власники абонементів на сезон, які розбирають їх ще до початку сезону. На вихідних, на футбольні матчі, ходять цілими сім'ями, разом з друзями та родичами, і це справжнє свято і для дітей, тому що перед входом на стадіон дуже багато різноманітних розваг, все дуже цікаво, можуть пізнати щось нове. Футбольні паби переповнені вже задовго до початку

матчу, там панує дружня та дуже пристрасна атмосфера, яка не може не підкорювати і не захоувати в цю гру. Футбол і любов до нього вже на якомусь кровному рівні і передається по генам від батьків до дітей. А цієї ми торкнулися, тому що було цікаво як ця любов передається в нашій країні і чи є в цьому якась закономірність. Ми запропонували наступне запитання: «Чи займалися родичів футболом» дуже цікавими були результати тестів: у тих хто займається футболом у 85% випадків хтось з родичів займався футболом. А от на запитання про наявність друзів, які є професіональними футболістами лише у 48% опитуваних виявилися такі товариші, і в основному у тих, хто займається футболом. Такий результат показує коло спілкування футболістів, приналежність до певних компаній, що часто вони мають поруч із собою таких же спортсменів.

Дуже показовим і підтверджуючим важливість нашої праці була відповідь на запитання: «Чи допомагають заняття футболом або іншою спортивною діяльністю швидшій соціальній адаптації». 92% біженців відповіли «так», у ВПО дещо нижчий показник 68%. Ми це пов'язуємо з тим, що за кордоном спорт є чи не єдиною мовою для комунікації, пошуку нових друзів, знайомих та спроб інклюзії, пошуку якихось заходів, проєктів для підтримки та соціалізації біженців.

Для оцінки програм ми запитали респондентів про кількість та якість програм в Україні та за кордоном, вони ставили від 1 до 5 балів. Середнім показником у ВПО за кількість програм була оцінка 2, а за якість 3,5, тим часом біженці, які перебувають за кордоном оцінили кількість програм у 4 бали, а їх якість теж у 4 бали. Такі показники демонструють, що в якості ми практично не поступаємо, а ось кількість програм у нас значна менше.

З цього запитання виникає наше припущення про те, чи потрібно цю тему більше освітлювати в ЗМІ, на телебачені, громадських організаціях і 63% відповіли, що так. Підкреслюючи, що ця тема недостатньо транслюється і має широке розповсюдження.

75% респондентів вважають, що політична ситуація в країні або регіоні значним чином впливає на процеси формування заходів і стратегії для вирішення проблеми біженців. Спорт як соціальне явище знаходиться у межах держави або регіону і повинен підкорятися загальним процесам, які формуються представниками різних політичних кіл. Політична ситуація дуже впливає на соціальну й економічну ситуацію в державі. Тому, усі процеси, які відбуваються в середні країни пов'язані між собою, так чи інакше.

Для того щоб отримати краще розуміння ініціатив та заходів, які проводяться для біженців ми поставили запитання: «Чи отримували ви допомогу, підтримку від футбольних команд, організації чи федерацій».

В Україні було 33% відповідей «так», за кордоном трішки більше – 41%. Це ще раз підкреслює, що люди отримують недостатню допомогу від різних організацій або є ще один варіант, що вони не можуть дізнатися про ці ініціативи, тому не отримують належної підтримки. Але слід зазначити, що це різноманітна допомога, наприклад, сім'ям-біженцям допомагали виїжджати зі своїх домівок, надавали притулок, запрошували на турніри, брали дітей у футбольні академії, надаючи їм невелику стипендію, допомагали з речами, медикаментами, їжею, тощо.

Коли тема зайшла про доповнення до існуючих програм, то найбільше вони відповідали, що потрібно збільшувати їх кількість, масовість та доступність для всіх, а також зазначали, що не завжди мають змогу дізнатися про заходи та різні проекти. Також популярною відповіддю у людей за кордоном була пропозиція щодо включення до занять спортом якихось коротких пауз або ініціатив для вивчення мови, щоб через гру українці мали змогу покращувати знання мови.

Про умови життя більш схвально відгукуються ВПО, оцінюючи їх у 3,8 по 5-ти бальній шкалі, українці за кордоном менш схвальні у своїх оцінках, надаючи 2,9 балів за якість наданого їм житла.

Ми говоримо про різнобічну підтримку вимушено переміщених осіб, але не слід забувати, що буває й недобррозичливе ставлення до таких людей,

яке супроводжуються образливими словами або діями. На жаль, ми не помилялися і 21% ВПО зустрічалися з дискримінацією у свій бік, всередині держави ситуація дещо краща, але 16% людей зіштовхнулися с таким відношення у свій адрес, що не може не занепокоювати.

Далі ми запропонували респондентам обрати, які повинні бути створені умови для залучення до занять спортом і швидшої адаптації.(рис. 3.1)

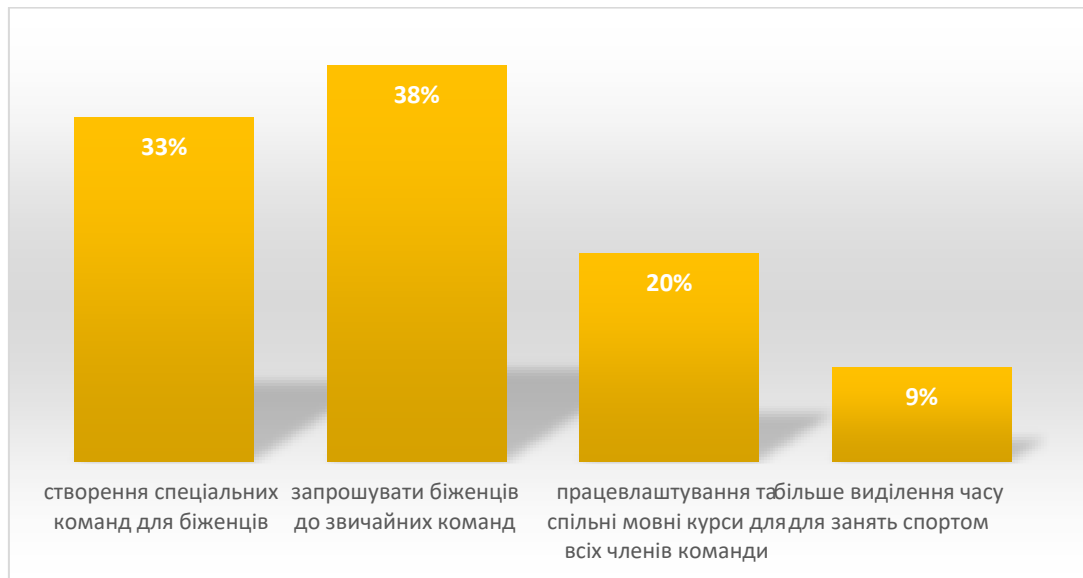

Рис. 3.1. Умови для залучення до занять спортом і швидкої адаптації

Як можна побачити, що найбільший відсоток (38%) вибрали залучення до звичайних команд. Цей факт підтверджує, що вони не хочуть бути ізольованими від соціуму і жити у власному середовищі. 33% відсотки все ж таки вибрали створення спеціальних команд для біженців для первинної адаптації, а вже потім переходити до звичайних команд, це підтверджує думку про те, що спочатку біженцям може бути складно у новому оточенні для себе, так вони стараються знайти людей зі схожими проблемами для більш комфорту. Третім фактором, який обрали були мовні курси, а також працевлаштування, не можна не погодитись, що це також сильний поштовх для швидшої реалізації в суспільстві. Ну і нарешті 9% обрали більше виділення часу, що доводить про достатню кількість часу на заняття спортом, а саме футбол.

Нам стало цікаво саме думка біженців, які організації, на їх погляд, повинні займатись залученням біженців до футболу та їх соціальною адаптацією. Ми отримали очікувані результати, дуже схожі на думку експертів, у цьому питанні.

На їх думку найбільше (25%) цим питанням повинні займатись міжнародні організації, задавати тренди та впроваджувати іншим. Дослідження свідчать, що глобальні світові організації такі як: ООН, ЮНІСЕФ, ФІФА, тощо створюють основний вплив для вирішення проблем всередині країн. Так, існує безліч гуманітарних проектів та програм від цих організацій, щодо підтримки не тільки вимушено переміщених осіб, а й країн, які знаходяться в стані війни, гуманітарної або соціальної кризи тощо. МОК активно співпрацює з глобальними організаціями на користь розвитку спорту, а також його впливу на незахищені верстви населення. Другим і третіми були державні і громадські організації відповідно, як показник важливості їх діяльності у вирішенні цієї проблеми, розробки заходів, проектів, а також провадження досвіду і рекомендації міжнародних компаній. На думку респондентів особливої уваги потребують громадські організації які працюють безпосередньо з населенням держави. Такі організації мають можливість, користуючись підтримкою світових лідерів, вести боротьбу за права в країнах, де існує загроза правам і свободам біженців. Нижче розмістилися благодійні, приватні, обласні, місцеві, отримавши однакову кількість балів від респондентів. І це дещо дивним, бо що приватні організації найбільш незалежні та мобільні з точки зору практичної діяльності, їх функціонування не потребує спеціального документального забезпечення такого як звіт за використанні гроші, бюрократичні моменти, ліцензування діяльності, як наприклад державні та благодійні організації. Також, приватні організації можуть вирішувати проблеми точково, наприклад, тренування для ВПО у певному районі. (рис 3.2)

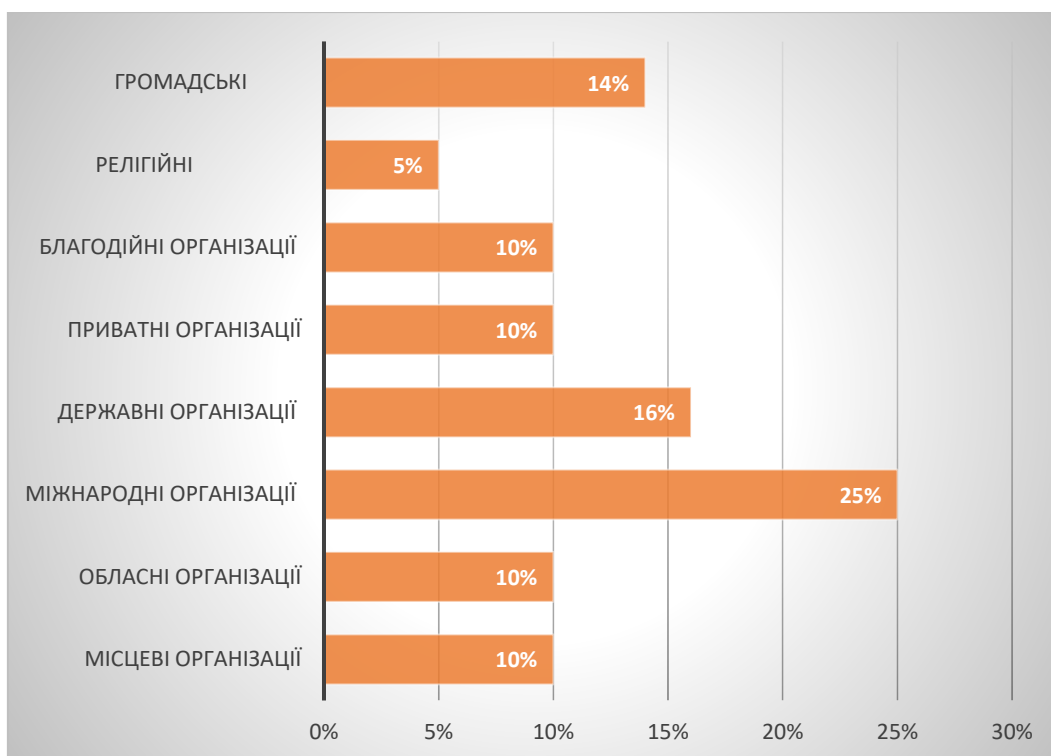

Рис. 3.2. Організації, які повинні займатись залученням біженців до футболу та їх соціальною адаптацією

Також торкнулися теми змагань для біженців і запитали: «На вашу думку, чи варто створювати змагання серед біженців чи команд з біженцями?» 88% відповіли позитивно, тому що розуміють, що це крутий шанс для знаходження нових друзів, комунікацій, швидшого адаптування у новому місці, ну і звісно є шанс, що їх можуть помітити і запросити до команд, тим самим вони зможуть потрапити до футбольного соціуму, заробляти гроші і це найкращий варіант для них.

На міжнародній спортивній арені спорт завжди був як інструмент демонстрації сили, розвиненості держави, хоч це і не є правильним, але саме починаючи зі змагань держави старалися виявити сильнішого і домінування. Тому спорт як соціальне явище є лакмусовим папірцем розвитку країни, ситуації всередині, а також відтворення ідеалів, ідей та традицій, які живуть у суспільстві. Тому дуже часто стан спорту, виступи на змаганнях поєднують з становищем всередині держави, насамперед економічним. Це величезний вплив, завдяки якому можна проаналізувати багато чого. Зміни в політичному устрої, якості життя держави першими відчувають жителі

країни, бачучи чи ці кроки направлені на покращення життя, або на задоволення якихось власних інтересів і мотивів. Тому ми запитали у ВПО: «Як вам здається, чи може стан проблеми біженців, якість існуючих програм та вирішення соціальної адаптації бути критерієм рівня розвитку держави?» Позитивно відповіли 111 респондентів, підтримавши нашу тезу.

Наостанок 50-ти біженцям запропонували запитання про їх плани щодо повернення до України (таб. 3.1.).

Таблиця 3.1

Результати анкетування біженців

Запитання	Так	Ні
Чи плануєте ви повертатись до України	40	10

Дуже приємно бачити, що все ж таки більшість планує повернутись додому, завдяки цифрам бачимо тенденцію, що більшість хоче повернутися, тому наші рекомендації набувають будуть важливі і охоплять набагато більшу кількість людей.

Не можна нехтувати важливістю тренера в команді. Він – ключова людина. Він є головою адміністративного та тренерського штабу, приймає рішення, відповідає за налагодженість всіх питань поза тренувальним майданчиком, а також за результати на ньому. Відповідаючи за результат тренер не тільки займається якістю гри на футбольному полі, а й всіма аспектами з яких складається перемога, у його роботі величезна кількість нюансів. Як не згадати велику роль мікроклімату в команді, психології колективу. Для підтримки треба вводити також поза тренувальну діяльність, щоб гравці краще дізнавалися один про одного, могли покластися на футбольному полі. Таким чином тренер є регулятором багатьох процесів в команді і тим самим в колективі.

Тому ми вирішили, що буде дуже інформативно і корисно для розробки наших рекомендацій, якщо вони пройдуть анкети, як люди, які безпосередньо будуть відповідати за введення цих програм в колектив, а

також першими реагувати на результат, і якщо треба робити якісь корективи. Нами було опитано 15 тренерів.

Спочатку ми поставили запитання: «Чи доводилося вам за час вашої праці стикатися з сім'ями біженців або емігрантів?» 13 «так» дуже чітко продемонстрували, що ця проблема вже давно актуальна і багато хто зіштовхується з нею.

Тому наше наступне питання було дуже послідовним і цікаве було дізнатися про можливе впровадження програм або заходів для соціальної адаптації біженців і які вони були. Отримали ми красномовні 12 «ні». А всі заходи були ініційовані тренерами, які бачили розлад в колективі або що нові футболісти не могли адаптуватися на футбольному полі, і це в свою чергу впливало негативним чином на результати. Ми фіксуємо, що ціле направлених програм або заходів майже не було, а всі такі ініціативи проходили лише за бажання тренера, які він відтворював або сам, або передавав повноваження адміністратору команди, беручи на себе, і фінансову сторону питання і займався організацією.

Щоб краще проаналізувати ситуацію в колективі ми запитали як сприймають таких хлопців та дівчат. Негативно вказали тільки у 5 випадках, а 10 відповіли, що добре. І додали, що на їх сприйняття більш впливають спортивні показники, ігрові характеристики, і звичайно його людські якості, що є найважливішим у прийнятті до команди.

Ми вирішили запитати у тренерів про доцільність введення програм та заходів для швидшої адаптації біженців, 10 опитуваних підтримали цю ініціативу. Це показує готовність тренерів допомагати впровадженню програм. (табл. 3.2)

Таблиця 3.2

Результати анкетування тренерів

Запитання	Так	Ні
Чи и потрібно вводити поза тренувальні заходи для швидшої адаптації	10	5

Більшість написала про загальнокомандні заходи, наприклад похід на картінг, пейнтбол, сауну або спільний похід у кафе подивитись разом футбол. Також був варіант запросити на вечерю с сім'єю члена команди, таким чином надати змогу краще познайомитись і розкритись один перед одним. Декілька пропозицій стосувалися роботи з психолога, щоб пропрацювати всі проблеми та питання. (рис.3.3)

Рис. 3.3. Як ви вважаєте, краще створювати окрему команду для біженців або запрошувати по декілька людей в існуючу

Ось такі результати ми отримали на наше запитання щодо думки експертів про створення окремих команд чи запрошення до вже існуючих. Якщо повернутися до результатів опитування у ВПО, то відповіді на користь запрошення до існуючих команд набрали трішки більше голосів. У ситуації з опитування тренерів цей варіант набрав практично максимальну кількість голосів, підтверджуючи нашу думку про те, що в оточенні звичайних людей, за сприятливих умов, адаптація відбувається швидше і більш природньо. І для соціалізації біженців потребується менш кількість допоміжних заходів, проєктів, завжди їх контролювати і підтримувати. Сприятливе оточення самодостатніх людей, які займаються однією справою – найкращий провідник до найшвидшої адаптації.

Далі ми попросили поділитися відношенням щодо ефективності футболу як засобу соціальної адаптації. Респондентам було запропоновано

шкала від 1 до 5 балів. Середня оцінка була 4, яка ще раз доводить важливу соціальну сторону функціонування футболу, його спроможність вирішувати важливі для людства питання. Важливим чинником без якого це було б не можливо – це єдина мова спорту, яка всіх об'єднує, на футбольну полі всі рівні між собою, і звичайна гра на 90 хвилин заставляє забути про все, неважливо чи ви знаходитесь на стадіоні, чи перед телевізором так вболіваєте за свою улюблену команду, чи ви є безпосередньо учасником активних дії на полі. Так недарма Чемпіонат Світу 2022, за оцінками Forbes, по всьому світу дивиться 5 млрд глядачів.

Аналізуючи мінімальну матеріально-технічну базу для заняття футболом, ми запитали: «Чи достатньо спортивних майданчиків у відкритому доступі для можливості біженців займатися спортом?» 9 голосів за «достатньо» і 6 «проти» виявилися досить неоднозначними, як показник того, що останнім часом ситуація покращується. Якщо взяти статистику за останні роки, згідно зі звітом «Великого будівництва» за 2020 рік було створено або відновлено 101 спортивний майданчик, а за 2021 рік до 466 спортивних майданчиків, 596 активних парків, 13 ДЮСШ, 28 стадіонів та 15 спортивних комплексів. Ці показники все ж таки тішать, бо приємно бачити, що звертають увагу на питання інфраструктури для занять спортом. Завдяки цьому воно не є таким занедбаним як декілька років тому.

Наостанок було запропоновано проранжувати організації, від яких повинна йти ініціатива створення програм та вирішення проблеми адаптації біженців (рис. 3.4.).

Згідно з оцінками тренерів, вони вважають, що в основному ініціатива повинна йти від міжнародних організацій, які в свою чергу формують стратегії свого розвитку, діяльність згідно з гуманістичними ідеями, які ООН затвердив як цілі розвитку тисячоліття. Саме ці організації повинні задавати тренди, вектор діяльності і розвитку. А вже підхоплювати їх впроваджувати у свою діяльність ФІФА, МОК і УЄФА. Нижче розмістилися Асоціація футболу України, як головна інстанція розвитку футболу в країні,

включаючи не тільки результати, а й ініціативи які пропагує ФІФА та УЄФА.
(рис 3.4)

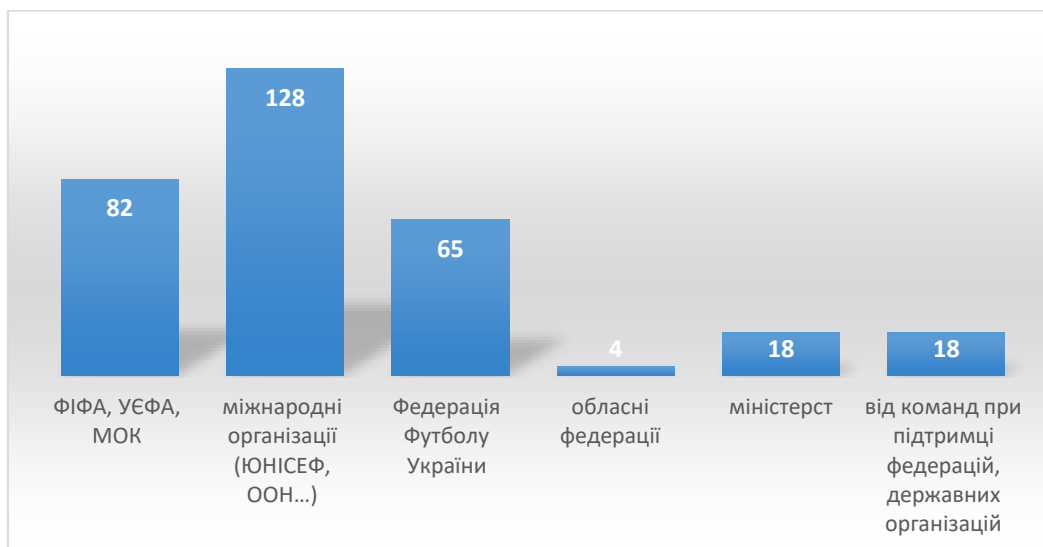

Рис.3.4. Організації, від яких повинна йти ініціатива створення програм та вирішення проблеми адаптації біженців

Для більш кращого аналізу сучасних стану проблеми біженців, залучення їх до спорту та соціальної адаптації нами було розроблено спеціальний блок питань, на які було запропоновано відповісти експертам. Перш ніж визначити стан проблеми та можливі варіанти її вирішення необхідно проаналізувати сучасні тенденції і ще декілька факторів. На основі отриманих результатів можна створювати практичні рекомендації та прогнозувати перспективи вирішення цього питання.

Всі експерти зійшлися до спільної думки, що соціальна сторона футболу та його вплив на вирішення гострих проблем для світу є недостатньо вивченим предметом, а головне – перспективним напрямом діяльності спортивних функціонерів, представників органів державної влади у сфері фізичної культури і спорту та різних міжнародних громадських і благодійних організацій.

Якщо ми розширимо роботою коло наукових інтересів для багатьох дослідників, щоб краще розкрити вплив футболу на адаптації вимушено переміщених осіб, для створення у майбутньому стратегії розв'язання цієї

складної, хвороби для світу, що постійно прогресує, створивши тим самим велику кількість плідних дискусій між дослідниками, журналістами та усіма зацікавленими сторонами.

Передусім експерти виділили групу факторів, на підставі яких можна визначити стан проблеми, шляхи, за якими краще рухатися для її розв'язання.

Ми запропонували їм проранжувати причини мотивації біженців для занять футболом. Такі результати отримали.

Пропоновані ініціативи торкаються найбільш важливих сфер і факторів для соціалізації біженців. (рис 3.5)

Рис.3.5. Причини мотивації біженців для занять футболом

Мотивація – це внутрішнє відчуття людини, на яке можуть впливати зовнішні чинники. Прийняття рішення до дії пов'язане з почуттям внутрішньої мотивації людини. На думку опитаних експертів

Найбільш дієвими факторами мотивації для біженців експерти виділили: можливість повноцінної соціальної адаптації (27%), можливість отримати професію в галузі фізичного виховання та спорту (24%), а також можливість влаштувати своїй сім'ї краще життя (23%). Найменшу кількість

балів набрав варіант різностороннього, повноцінного розвитку. Це дуже прикро, таким чином підсумуємо, що біженці зіштовхуються з такими ситуаціями, проблемами, що такий варіант їх не дуже і може приваблювати, найголовнішим є повноцінна адаптація з наступним працевлаштуванням, з чого виходить фінансова незалежність і можливість забезпечувати родину.

Наступним було запитання, яке ми вже задавали тренерам, але було цікаво як на це дивляться експерти, їх відношення. Тому не будемо досить довго залишатися на обґрунтуванні їх відповідей, але істотна зміна лише в тому, що вони поставили на один рівень важливість таких організацій як: ФІФА, МОК, УЄФА та ООН, Юнісеф і тд. А у всьому іншому збереглася тенденція, яку задали тренери. (рис 3.6)

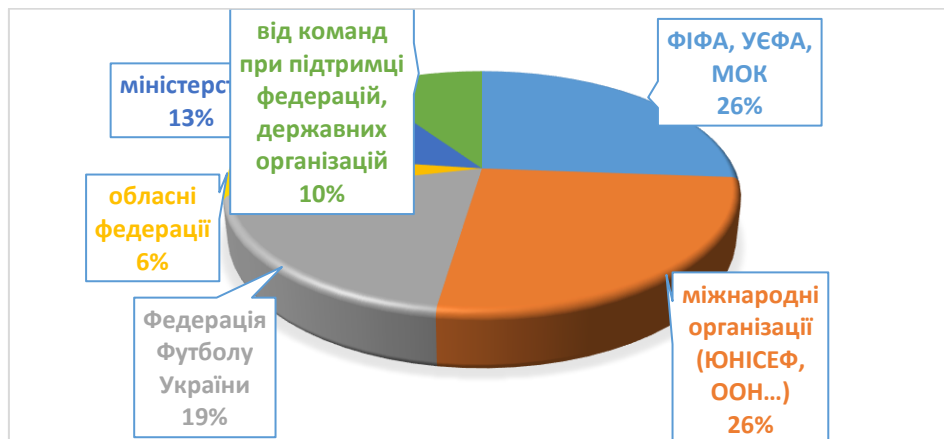

Рис. 3.6. Організації, від яких повинна йти ініціатива створення програм та вирішення проблеми адаптації біженців

Дивлячись на результати цього питання, ми замислилися: чи варто локалізувати роботу над цією задачею, знайти відповідальних, які будуть повністю занурені у процес, тримати руку на пульсі, розуміючи стан проблеми, програми для вимушено переміщених осіб, а також терміново реагувати на них, якщо щось піде не так. Таким чином процес став би набагато легшим, якщо опустити вертикаль від міжнародних організацій до державних, так кожна на своєму рівні буде виконувати певні обов'язки і відповідати за свій сектор. Тому запитали у фахівців: «Чи варто створювати

комітети з питань стратегії вирішення проблем і біженців та її реалізації при організаціях?» (табл 3.3)

Таблиця 3.3

Результати анкетування

Запитання	Так	Ні
Чи варто створювати комітети з питань стратегії вирішення проблем і біженців та її реалізації при організаціях	9	1

Експерти одностайно, до речі як і біженці в аналогічному питанні, підтвердили важливість створення такого комітету для швидкого та чіткого аналізу ситуації та реагування на неї.

При створенні такого комітету багатообіцяючим проєктом міг би стати турнір, а згодом може і чемпіонат серед команд біженців. Який в свою чергу, як мінімум, вирішував би питання швидшої адаптації біженців через знаходження нових друзів, комунікацій, спілкування, тобто розуміли б, що вони не самотні, і є на кого покластися або поділитися своїм досвідом, а при сприятливих результатах частина отримали б запрошення до футбольних клубів регіонального або професійного рівня, щоб було б успіхом і це те, на що буде орієнтований цей турнір. Тому цей захід може бути цікавим не тільки для біженців, волонтерів, різних організацій, а й для скаутів, функціонерів різних клубів, особливо при позитивному результаті для них, у вигляді отриманні молодих, голодних до перемоги талантів. І згодом можливий варіант, коли б вони оказували підтримку і допомогу в проведенні таких турнірів.

Таблиця 3.4

Результати анкетування

Запитання	Так	Ні
Чи підтримали ви ініціативу створення турніру для команд біженців та команд, в яких є біженці	8	2

Згідно з опитуванням, щодо цього питання, бачимо, що не тільки ми позитивно ставимося до такої ініціативи і знаходимо перспективу, і місце для розвитку.

Спорт як соціальне явище підпорядковується законам, вектору і тенденціям розвитку, традиціям країни або регіону, в якому знаходиться. Держава оказує великий вплив на розвиток спорту, а на розвиток держави впливає ситуація в країні. Так відкочуючись до 2014 року і аналізуючи становище і розвиток футбол, одразу відзначаємо проведення Євро-2012, рівень заробітної плати у футболістів, яких перевищував нинішній близько в 5 разів, досягнення наших клубів на Євро арені. Експертам запропонували наступне запитання: «Вирішення питання з соціальної адаптацією покращить ситуації в державі, а також вказує на рівень розвитку?»

Таблиця 3.5

Результати анкетування

Запитання	Так	Ні
Вирішення питання з соціальної адаптацією покращить ситуації в державі, а також вказує на рівень розвитку?	8	2

Позитивно відповіли 8 респондентів, підтримавши нашу тезу. Отже, з'ясували, прямо пропорційний зв'язок між вирішенням питання з приводу біженців з розвитком країни та становищі в ній. У більшості випадків, аргументували це тим, що у розвинутій країні - всі сфери гармонійно розвиваються і немає великих пробілів, а також що ця проблема так чи інакше торкнулася всіх, але коли в державі не так багато проблем, то вони можуть прикласти більше зусиль, надати більшої уваги питанню та скоріше почати вирішувати його.

Експерти виділили чинники, на підставі яких можна визначити ефективність стратегії розвитку держави. (рис 3.7)

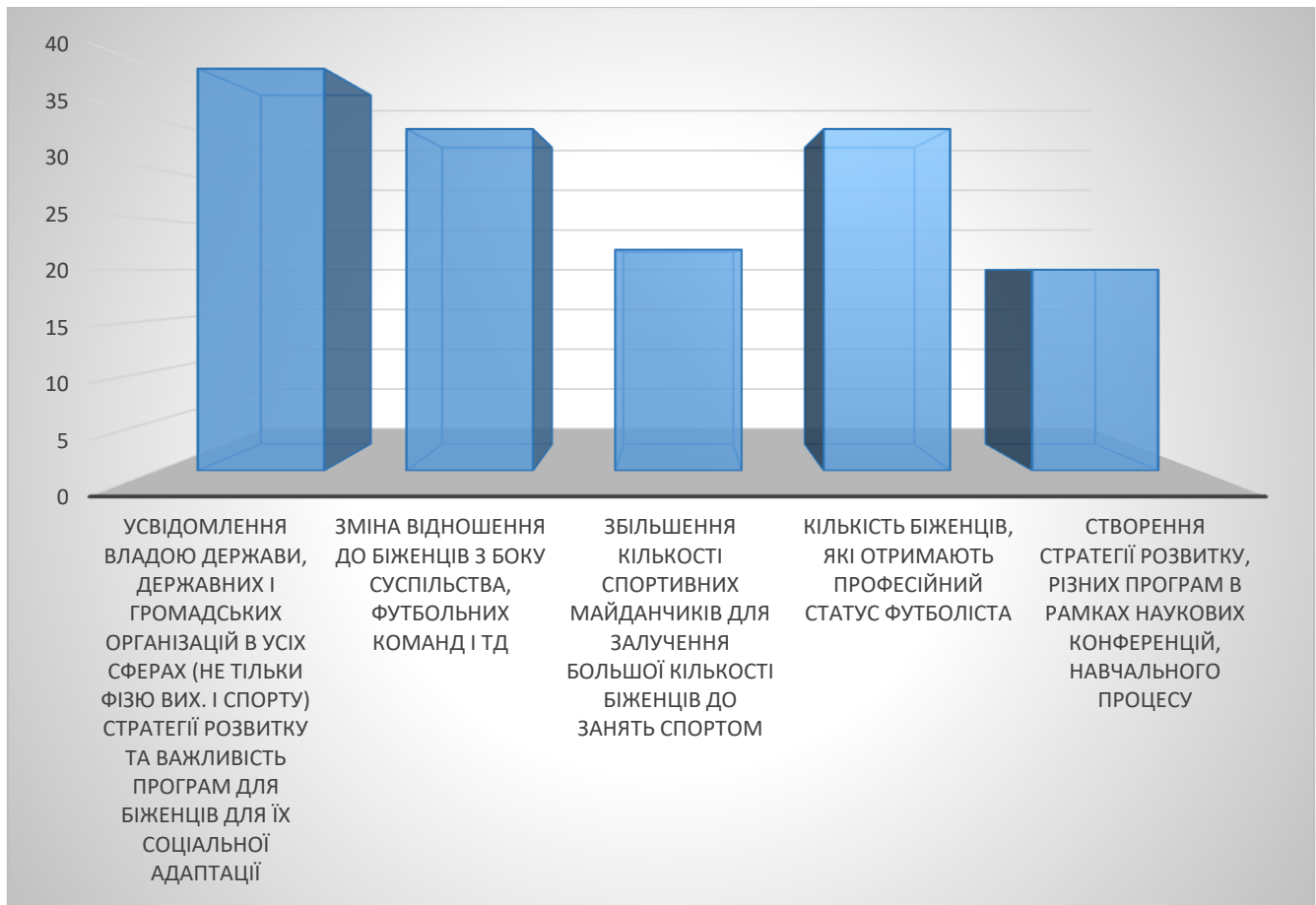

Рис. 3.7. Оцінка ефективності стратегії розвитку

Найбільше балів (40) набрав варіант, щодо усвідомлення владою і організаціями на всіх рівнях стратегії розвитку, важливості програм для біженців. Важливо, коли всі установи в країні дивляться в одну сторону, розуміють свої функції і роль в цьому процесі. Коли існує налагодженість і зв'язок абсолютно в усіх сферах стосовно цього питання. Однакову кількість балів набрали зміна відношення до біженців з боку суспільства та кількість біженців, які отримали професійний статус. І якщо відношення до біженців це абстрактне поняття, яке ми не в змозі порахувати чи вивести формулу, тобто можемо тільки зрозуміти тенденції, чи через опитування зробити статистику, але це не менш важливий показник, бо суспільство це те, на що направлена ідеологія, розвиток країни, а на нього досить не просто вплинути. Тому повне прийняття суспільством це вже є як вінець всієї зробленої роботи, кінцевим продуктом. Повертаючись до критерію кількості біженців,

які отримали професійний статус, то це вже є об'єктивним показником, оскільки він демонструє, не лише загальну кількість тих, хто займається, але і кількість найбільш успішних прикладів. Важливо розуміти, що це не тільки кількісний і якісний показник, а й фактор додаткової мотивації для біженців, вони є прикладом для наслідування. Поняття – спортивний рух, є широким і охоплює не лише спортсменів, а й спортивних функціонерів, спортивних журналістів та всіх, хто забезпечує сферу обслуговування спорту. Неможливо обійти роль наукових робіт в цій сфері, які б освітлювали сучасний стан, проблему та пропонували перспективи розв'язання. Чим більше фахівців, науковців у галузі фізичного виховання і спорту будуть залучені, тим скоріше та ефективніше будуть відбуватися зрушення. Так як недостатньо фундаментальних наукових робіт, які б розкривали соціальну сторону функціонування футболу, та її роль в міжнародному русі.

Сучасний світ диктує свої умови гри. Зараз розповсюдження інформації, її освітлення залежить від ЗМІ, інтернету. Вміння прорекламувати, пропіарити, поширити інформацію є дуже цінним, і напевно, вирішальним, щоб донести щось до суспільства. Потік інформації дуже великий і новини перекривають одна одну, дуже важко залишатися максимально обговорюваною на протязі довгого проміжку часу. Так не важливість чи актуальність проблеми задає рівень освідомленості щодо неї, а якісний фахівець, яка це все розповсюджує. Тому важливо розуміти рівень осмислення. Ми запитали у експертів: «На вашу думку, чи достатній рівень освітлення та освідомленості цієї проблеми в суспільстві?» Показовими стали 6 «так» та 4 «ні», які розкривають сутність проблеми, що дуже часто люди дізнаються, коли з цим зіштовхуються вони або їх близькі люди. Треба розуміти, що якість популяризації та розповсюдження інформації буде першим ключем до розуміння загальної катастрофи, яка відбувається тут і зараз. Першопричиною всього того є міжусобиці всередині держави або війни, які змушують людей тікати, шукати кращої долі, і ми працюємо вже з наслідками, намагаючись їх мінімізувати. Але якщо всі розуміють куди ми

рухаємось, що буде далі, якими темпами зростає кількість вимушено переміщених осіб, то можливо схаменуться и почнуть яось діяти, щоб запобігати сценарію, який не має хеппі енду.

Ми дізналися у експертів про те, як можна вплинути на соціальне відношення, думку стосовно біженців і важливості цього питання.(рис 3.8)

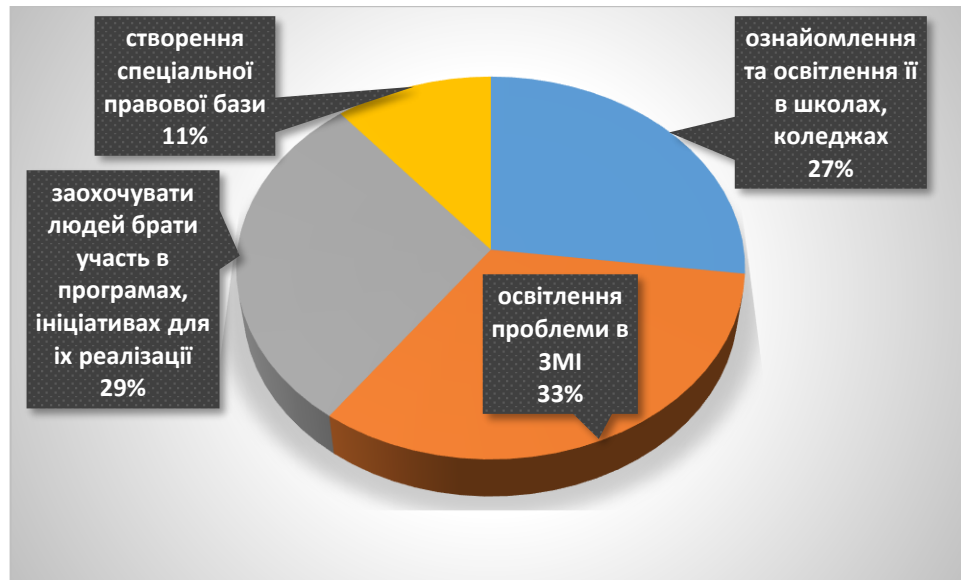

Рис. 3.8. Вплив на соціальне відношення, думку стосовно біженців і важливості цього питання

З приводу вирішення проблем пов'язаних з управлінням громадською думкою необхідно займатися на вищому державному рівні, оскільки багато засобів впливу доступні тільки за наявності адміністративного ресурсу. Вплив має бути комплексним, щоб охоплював всі верстви населення, включаючи біженців. Пропаганда гуманістичних ідей повинна йти пліч-о-пліч із пропагандою здорового способу життя та користі занять руховою активністю, все це має бути невід'ємною складовою повноцінно розвиненої особистості і супроводжувати людину починаючи з ранніх шкільних років і не закінчуватися до глибокої старості, поруч з цим повинно бути ознайомлення з ситуацією стосовно кількості вимушено переміщених осіб, якості їх життя та важливості їх підтримки, що може в майбутньому допомогти їх адаптації. Тому важливим на наш погляд є проведення

пропагандистських заходів у навчальних закладах, де молодь проводить великий проміжок часу. Розуміючи ще з ранніх років єдиної мови спорту, його важливості, рівного відношення до всіх людей, фактору людяності, людина буде адекватно реагувати, і підтримувати прагнення жити звичайним життям, адаптувавшись до нового оточення, роль фізичною культури і спорту в цьому складному процесі. Для охоплення ширшої аудиторії необхідні такі ж пропагандистські заходи проводити і в засобах масової інформації, які, безсумнівно, мають величезний вплив на громадську думку. Спеціальні випуски новин, присвячені успіхам біженців-спортсменів, колонки в газетах і популярних журналах, пости у соціальних мережах можуть послужити потужним інструментом впливу на думку суспільства. Водночас шанс на нормальне життя, приклад інших вимушено переміщених людей і бажання продемонструвати, що вони так самі як і всі може їх додатково мотивувати

Висновки до розділу 3

Проблема біженців на сьогодні – є однією з ключових в світі, оскільки війни, природні катаклізми, внутрішні конфлікти тощо, впливають не лише на мешканців постраждалої країни, але і на інші країни світу, які вимушені приймати біженців.

Міжнародна спільнота може вжити заходів, щоб подвоїти зусилля для розподілу відповідальності та пошуку довгострокових рішень, які могли б змінити поточну тенденцію, значно знизивши рівень переміщення. Історично рішення для відтоку біженців через ситуації переміщення були доступними, але в міру того, як нові ситуації з біженцями посилюються, а існуючі знову спалахують або залишаються невирішеними, виникає гостра та зростаюча потреба в довгострокових рішеннях у дедалі більшому масштабі.

Останні роки спостерігається значне збільшення кількості вимушено переміщених осіб у світі, навіть рекордна кількість. Це пов'язано із ослабленням контролю, неідеальний законодавством, тощо.

Розвинені країни вимушені брати на себе основні функції регулятора процесів розподілу та соціалізації біженців. Складність ситуації полягає в тому, що кожна країна має свої культурні, мовні, соціальні особливості, що ускладнює процес адаптації їх до життя в країні, які їх приймає.

Спорт – є унікальним, універсальним інструментом, який не має ні культурних, ні мовних, а ні соціальних обмежень. Тому, одним із найбільш популярних засобів соціальної адаптації біженців – є саме спорт.

Беручи до уваги той факт, що футбол – є найбільш популярним видом спорту в світі, і небайдужість міжнародної асоціації футболу до світових проблем – існує багато спеціальних програм, які успішно працюють в даному напрямку.

Отже, не зважаючи на зростаючу кількість проблем та невирішених питань, в галузі соціальної адаптації біженців різних вікових категорій, все ж існує великий потенціал у використанні різних видів спорту, а зокрема футболу в запобіганні соціального аскетизму вимушено переміщених осіб.

РОЗДІЛ 4

АНАЛІЗ ТА ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Проблема біженців – є одна з актуальних на сьогодні не лише в країнах, які постраждали від конфліктів або природних катаклізмів, а і в усьому світі.

Футбол – є найпоширенішою спортивною грою в світі. А також, потужним засобом первинної комунікації та соціалізації вимушено переміщених осіб. Оскільки мова спорту – є універсальною.

В силу культурних особливостей кожна країна відрізняється одна від одної, має власну культуру, віру та мову, що ускладнює роботу з біженцями.

Розвинені країни вимушені брати на себе основні функції регуляторів в галузі прийому та розподілу вимушено переміщених осіб по усьому світі. Будівництво центрів прийому та тимчасового утримання біженців, їх соціалізація та навчання – також завдання, яке лягає на плечі світових благодійних організацій, фондів, державних підприємств тощо.

Згідно нашого дослідження було виявлено, що на сьогодні зареєстровано найбільша кількість біженців в історії людства, що є результатом глобальних економічних, політичних та кліматичних причин. Великі центри прийому та розподілу біженців в деяких країнах, наприклад в Греції та Італії було закрито, за ініціативи місцевого населення.

Також, можна сказати чітко, що роль футболу в процесі соціалізації біженців в таборах та за їх межами – є важливою, оскільки нині працює декілька глобальних програм для біженців, на постійній основі, з безперервним фінансуванням.

Сучасні тенденції розвитку футболу та ситуація в світі сприяють подальшому формуванню сталої світової платформи для поєднання зусиль світових гуманітарних організацій, міжнародних спортивних асоціацій, зокрема УЄФА, МОК та інших фондів.

ВИСНОВКИ

1. Проблема вимушено переміщених осіб стоїть набуває особливої актуальності в останні роки. Це результат глобальних негативних процесів, які так чи інакше впливають на життя пересічних громадян, не лише постраждалих країн, а й населення інших країн. Безліч міжнародних організацій, в тому числі і спортивних працюють над спільною справою – соціалізація вимушено переміщених осіб і їх навчання шляхом залучення їх до олімпійських цінностей тощо. Зірки спорту, зокрема і футболу, не залишаються осторонь цієї проблеми і власним прикладом демонструють толерантність, мотивують вимушено переміщених осіб до здорового способу життя та відмови від шкідливих звичок, регулярних занять руховою активністю та спортом.
2. На сьогодні, існують програми, започатковані та координовані міжнародними футбольними організаціями, які працюють на регулярній основі із залученням великої кількості різноманітних експертів та фахівців в галузі фізичної культури та спорту. Ці програми спрямовані не лише на рекреаційні цілі, але і формуються футбольні команди з біженців, започатковуються спеціальні турніри тощо. Учасниками програм стали десятки тисяч біженців, які завдяки ним знайшли себе в житті та почали нове життя в незнайомій країні.
3. В реалізації програм соціальної адаптації вимушено переміщених осіб за допомогою занять футболом, важливо, щоб ініціатива йшла від міжнародних організацій, які в свою чергу формують стратегії свого розвитку, планують діяльність згідно з гуманістичними ідеями, які ООН затвердив як цілі розвитку тисячоліття. Саме ці організації повинні задавати тренди, вектор діяльності і розвитку. А вже підхоплювати їх впроваджувати у свою діяльність ФІФА, МОК і УЄФА.
4. На основі отриманого досвіду і знань, щодо впровадження програм для біженців, а також його вирішення по всьому світу було розроблено

практичні рекомендації, які можуть слугувати фундаментом у майбутньому для розробки стратегії для вирішення даної проблеми. Рекомендації допоможуть швидшій адаптації біженців, підготовці кваліфікованих кадрів у сферу фізичної культури та спорту, які зможуть стати новим подихом у розробці програм для допомоги вимушено переміщеним особам.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Проаналізувавши всі міжнародні програми, ідеї, тенденції. Можна подивитись на цю проблему під іншим кутом. Згідно з досвідом і знаннями, отриманими в наслідок вивчення програм, а також опитування, ми розробили практичні рекомендації, щодо залучення вимушено переміщених українців до занять спортом і можливості для них соціальної адаптації. Розробка рекомендацій відкриє дорогу у подальшому для створення Стратегії розвитку спорту серед біженців, залучення їх до галузі фізичного виховання і спорту з можливістю працювати у цій сфері, але це вимагає системного підходу до вирішення поставлених завдань.

Недостатній інтерес державних органів управління, засобів масової інформації та громадського сектору до проблем ролі вимушено переміщених осіб призводить до негативних зрушень в соціальному житті країни. Якщо говори про Стратегія розвитку – це комплексна обмежена терміном, ресурсами і виконавцями, сукупність заходів, спрямована на досягнення головної мети – залучення до занять фізичною культурою і спортом максимальної кількості біженців, різного віку і соціального статусу, а також їх соціальні адаптація.

Відповідно до запиту, стратегія передбачає реалізацію поставлених завдань шляхом об'єднання зусиль різних організацій, таких, як спортивні федерації, державні структури різних сфер діяльності, громадські організації, правозахисні організації, міжнародні глобальні організації (ООН, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО та ін.), благодійні фонди, волонтерські рухи і засоби масової інформації. Але перейдемо до практичних рекомендацій згідно з отриманими результатами дослідження постала необхідність в розробці системного підходу до впровадження конкретних кроків щодо вирішення особливо гострого, останнім часом, питання стрімко зростаючої кількості вимушено переміщених осіб.

Почнемо з інформаційної обізнаності щодо питання. До цього ми пропонуємо запровадити:

1. Ознайомлення студентів та учнів із проблемою біженців, інтересу до цього питання, яке може викликати подальше більш глибоке вивчення, а також здорового способу життя та популяризація занять фізичною культурою і спортом в дошкільних навчальних закладах, школах, ВНЗ, як ключа до і важливого фактора адаптації біженців.
2. Інформаційно-пропагандистська компанія у ЗМІ, яка буде включати: висвітлення досягнень спортсменів-біженців, їх популяризація, створення позитивного іміджу, як прикладу для наслідування всіх інших, висвітлення всіх заходів, турнірів серед біженців, максимальної піарити, спеціальні програми на телебаченні, в інтернеті, радіо, які будуть проходити з відомими спортсменами.

Наступним важливим фактором є матеріально-технічне забезпечення спортсменів, надання їм можливості заняття футболом

3. Створення спеціальних команд для біженців. Ми вже багато писали стосовно цієї теми, розкривши її роль в соціальній складовій футболу. Отже, вони отримають можливість на постійний тренувальний процес, житло, харчування та отримання заробітньої плати. Якщо будуть показувати високій рівень, то це стане граним плацдармом для їх наступного розвитку та повноціної адаптації.
4. Проведення турніру серед команд-біженців. Це шанс для тих, хто не потрапив до команд, проявити себе на таких турнірах і отримати запрошення до команд, такою є максимальна ціль, але як мінімум вони отримають можливість знайти нових друзів, комунікації, весело проводити час, що у свою чергу може їм допомогти зі швидшою адаптацією.
5. На нашу думку, буде доцільним проєкт створення спеціальних таборів для вимушено переміщених осіб. Який буде поділений на декілька секцій. Першою буде локація - тренування, які будуть проходити на футбольному полі під проводом висококваліфікованих тренерів. Другою робота з психологами, щоб проробити всі проблеми, а також скоріш подолати негативний досвід.

Також потрібно торкнутися освітнього процесу. Ми ставимо ціль підготовки висококваліфікованих кадрів, які свого часу пройшли через цю проблему.

6. Підготовка фахівців до тренерського штабу, а також функціонерів. Така ініціатива забезпечить всі програми, ініціативи доя біженців гарними кадрами, які свого часу зіштовхнулися з цією проблемою і розуміють її зсередини. Тому можуть подивитися на методи вирішення з іншого боку, запропонувати щось принципіально нове.
7. Обмін міжнародним досвідом, рекомендація яка виходить з минулої. Організація конференцій, круглих столів, спеціальних секцій на форумах і конгресах надасть можливість підняти статус біженців в очах громадськості й підвищить соціальну значимість цієї проблеми, ну і ,звичайно, допоможе підготувати різносторонньо розвинених фахівців.
8. Зі сторони нормативно-правового хочемо запропонувати створення спеціальних комітетів щодо питань біженців. Результати опитувань показали позитивне відношення до цієї ініціативи як фахівців, експертів, так і звичайних біженців. Недостане освітлення, захист і впровадження нових програм для біженців, слугує основною мотивацією для створення спеціальних комітетів при організаціях, які будуть контролювати процеси та стан проблеми у світі та державі, а також дозволить швидко та оперативно реагувати на нові виклики. Одночасно це дозволить створити раціональну та ефективну нормативно-правову базу для соціальної адаптації біженців та їх подальшого комфортного життя.

З причини зростання ролі гуманістичних ідей у суспільстві й популярності ведення здорового способу життя,

занять руховою активністю і спортом у світі, починає виникати гарний симбіоз. Основною проблемою є відсутність системного підходу до створення умов для соціалізації біженців. Розробка рекомендацій, в даному, випадку необхідна для комплексного вирішення більшості проблем, які постають перед функціонерами різних організацій у вирішенні цієї проблеми

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ашмарин БА. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании. М.: Физкультура и спорт; 1978. 222 с
2. Беднарська О., Костюк Л.В. Олімпійський рух в історичному дискурсі. Студентський науковий вісник. 2017. № 42. С. 113-116
3. Білогур ВЄ. Концепт спорту у ракурсі теоретико-методологічних засад спортивного менеджменту-антропології, онтології та арт-терапії. Гуманітрний вісник ЗДІА. 2017;17:26-34.
4. Боголюбова Н.М. Геополітика спорту та основи спортивної дипломатії. 2018. URL: https://stud.com.ua/119969/turizm/geopolitika_sportu_ta_osnovi_sportivnoyi_diplomatiyi
5. Вербицький В.А., Бондаренко І.Г. Історія фізичної культури та спорту в Україні: [навчальний посібник]. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 340 с.
6. Гиффорд, Клайв Все о футболе / Клайв Гиффорд. - М.: АСТ, Астрель, Кладезь, 2015. - 661 с.
7. Дженнингс, Э. Кто убивает FIFA. Странности мирового футбола / Э. Дженнингс. - М.: Рипол Классик, 2011. - 559 с.
8. Історія фізичної культури і спорту народів Європи [Текст] : зб. Тез доп. І Міжнар. наук. конгр. іст. фіз. культ. (18–20 вер. 2017 р.) / уклад.: А. В.Цьось, С. Я. Індика. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. 50 с.
9. Матвеев ЛП. Основы спортивной тренировки. М.: Физкультура и спорт; 1977. 271 с.
10. Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення. Матеріали ІІ регіонального науково-методичного семінару /За заг.ред. Огністого А.В. Тернопіль: В-во СМТ «Вектор», 2017. 140 с.
11. Петров Д.О. Історичні аспекти розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та

- студентів. / Матеріали XIII Міжнародної наук.- практик. конференції молодих вчених, том 2. 2013. С. 140-144
12. Платонов ВН, Булатова ММ, Бубка СН, и др. Олимпийский спорт. Киев: Олимпийская лит.; 2009. Т. 1. 736 с.
 13. Платонов ВН, Булатова ММ, Бубка СН, и др. Олимпийский спорт. Киев: Олимпийская лит.; 2009. Т. 2. 696 с.
 14. Платонов ВН, Матвеев СФ, Томашевский ВВ. Региональные, континентальные и другие игры. Энциклопедия олимпийского спорта. Киев: Олимпийская лит.; 2002. Т. 1. с. 363-82.
 15. Соломонко В. В. Футбол : навч.-метод. посіб. / В. В. Соломонко, Й. Г. Фалес, Б. В. Хоркавий. – Львів : [б. в.], 2007. – 134 с.
 16. Савин, А. В. Мировой футбол. Кто есть кто 2011. Полная энциклопедия / А.В. Савин. - М.: Эксмо, 2011. - 832 с.
 17. Старостин, А.П. Большой футбол / А.П. Старостин. - Москва: Высшая школа, 2014. - 255 с.
 18. Старостин, А.П. Большой футбол / А.П. Старостин. - Москва: Наука, 2011. - 340 с.
 19. Франков А. В. Футбол / А. В. Франков. – Харьков : Фактор, 2009. – 192 с. – 978-966-312-885-6.
 20. Шиян БМ, Вацеба ОМ. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Тернопіль: Наукова книга – Богдан; 2008. 231 с. ISBN 978-966-10-0381-0.
 21. Acosta V, Carpenter L. As the years go by: Coaching opportunities in the 1990s. Journal of Physical Education. Recreation, and Dance. 1992;63(3):36-41.
 22. Coakley Jay. Sports in Society. N. Y.: McGraw-Hill; 2007. p. 238.
 23. Durrant S. Title 9: Its power and its limitations. Journal of Physical Education, Recreation, and Dance. 1992;63(3):60-4.

24. Enock KE, Jacobs J. The Olympic and Paralympic Games 2012: Literature review of the logistical planning and operational challenges for public health. *Public Health*; 2008. p. 122-38.
25. Fleming S. Sport and South Asian youth: the perils of 'false universalism' and stereotyping. *Leisure Studies*. 1994;13(3):159-77.
26. Fuller L. *Female Olympians A Mediated Socio-Cultural and Political-Economic Timeline*. Palgrave Macmillan US; 2016. p. 220.
27. Gerber EW. The legal basis for the regulation of intercollegiate sport. *Educational Record*. 1979;60(4):467-81.
28. Grant CH. Recapturing the vision. *Journal of Physical Education, Recreation, and Dance*. 1989;60(3):44-8.
29. Hult J. American sport: Two separate cultures. Paper presented at the annual meeting of the American Alliance for Health, Physical Education, Recreation, and Dance. Anaheim, CA; 1984. p. 23-7.
30. Mackinnon C. Women, Self Possession and Sport. In: Mackinnon C., *Feminism Unmodified: Discourse on Life and Law*. Cambridge MA.: Harvard University Press; 1987. p. 118-29.
31. Mahfoud A. *Sport, Politics and Society in the Arab World (Global Culture and Sport Series)*. Macmillan publishing co, Hampshire RG21 6XS, England; 2011. p. 68-82.
32. Martin WH, Mason S. Leisure in three Middle Eastern countries. *World Leisure*. 2003;45(1):35-44.
33. Sulayem M, O`connor S. *Sport Management in The Middle East. A case study analysis*. Routledge. Oxford; 2013. p. 200.
34. Tomlinson A, Young C. National identity and global sports events: Culture, politics, and spectacle in the Olympic and the football World Cup. Albany, NY: SUNY; 2006. p. 13.
35. Vilain E, Sanchez FJ. Reproductive endocrinology: Athletes bodies, sexed bodies – intersexuality in athletics. *Nature reviews Endocrinology* 8 (April). 2012. 198-9.

36. «Давай грай» Шахтар 2022. URL: <https://shakhtar.com/club/shakhtar-social/health>
37. Конвенция о статусе беженцев. 1951. Доступно: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees.shtml
38. Президент УЕФА Чеферин посетил открытие поля в иорданском лагере беженцев. [Интернет]. 2017. Доступно: <https://ru.uefa.com/insideuefa/about-uefa/news/newsid=2499861.html>
39. ТОП-10 стран для беженцев из Украины: финансовая помощь, работа, медицина, обучение детей. Фокус, 2022. URL: <https://focus.ua/ukraine/521994-top-10-stran-dlja-bezhencev-iz-ukrainy>
40. Футбольная команда беженцев из Италии получает Грант [Интернет]. 2015. Доступно: <https://www.fanseurope.org/ru/news-5/1230-liberinentes-sfs-donation-2015-ru.html>
41. Championat. Как футбол помогает решить в Германии проблему беженцев [Интернет]. 2015. Доступно: <https://www.championat.com/football/article-3267725-kak-futbol-pomogaet-reshit-v-germanii-problemu-bezhencev.html>
42. Deloitte Football Money League 2015. Deloitte. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Audit/gx-football-money-league-2015.pdf>
43. DW. Беженцы в Германии: футбол как одна из форм интеграции [Интернет]. 2015. Доступно: <https://www.dw.com/ru/%D0%B1%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%8B-%D0%B2-%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B8-%D1%84%D1%83%D1%82%D0%B1%D0%BE%D0%BB-%D0%BA%D0%B0%D0%BA-%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D0%B8%D0%B7-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC->

- [%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8/a-18701399](https://www.britannica.com/biography/Madge-Cave-Syers)
44. Encyclopedia Britannica [Интернет]. 2017. Доступно: <https://www.britannica.com/biography/Madge-Cave-Syers>.
 45. Estimated number of refugees from Ukraine recorded in Europe and Asia since February 2022 as of December 6, 2022, by selected country. 2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/1312584/ukrainian-refugees-by-country/#:~:text=Nearly%202.9%20million%20refugees%20from,as%20of%20November%202022%2C%202022>
 46. European Football Association [Интернет]. 2020. Доступно: uefa.com.
 47. Football unites in global appeal for the United Nations response to Ukraine. 2022. URL: <https://www.unhcr.org/news/press/2022/3/6241bfb54/football-unites-global-appeal-united-nations-response-ukraine.html>
 48. Footballers without borders: How World Cup is a window into migration patterns. THE INDIAN EXPRESS. 2022. URL: https://indianexpress.com.translate.goog/article/sports/football/fifa-world-cup-nearly-150-players-will-represent-countries-other-than-their-nations-of-birth-8274550/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=sc
 49. Global Fund for Women [Интернет]. 2016. Доступно: www.globalfundforwomen.org.
 50. GoAbroad. How to Provide REAL Relief Refugees [Интернет]. 2018. Доступно: <https://www.goabroad.com/articles/volunteer-abroad/volunteer-in-refugee-camps>
 51. Goal click. Refugees. 2021-2022 URL: https://www-goal--click-com.translate.goog/football-series/refugees?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=sc
 52. GSIC makes and agreement with the Football Development in Ukraine Fund, official partner of Ukrainian Association of Football. 2022. URL: <https://sport-gsic.com/gsic-makes-and-agreement-with-the-football->

- [development-in-ukraine-fund-official-partner-of-ukrainian-association-of-football/](#)
53. Jordan Olympic Committie [Интернет]. 2017. Доступно: www.joc.jo.
 54. Independent [Интернет]. 2020. Доступно: <https://www.independent.co.uk/sport/football/premier-league/decade-modern-football-jurgen-klopp-guardiola-manchester-city-liverpool-real-madrid-barcelona-a9266321.html>
 55. International Olympic Committie [Интернет]. IOC; 2018. Доступно: www.ioc.com.
 56. KUTUPALONG, THE WORLD'S LARGEST REFUGEE CAMP. 2022 URL: <https://tomorrow.city/a/kutupalong-largest-refugee-camp-world#:~:text=The%20Kutupalong%20refugee%20camp%20is,under%20the%20name%20of%20Kutupalong>.
 57. Mid-Year Trends. 2022. Доступно: <https://www.unhcr.org/mid-year-trends.html#:~:text=As%20of%20mid%2D2022%20an,the%20remainder%20of%20the%20year>
 58. Roblox Internation Football Association. Доступно: <http://rifaboard.weebly.com/>
 59. SIA ACADEMY HOSTS 50 UKRAINIAN REFUGEES. 2022. Доступно: <https://soccerinteraction.com/sia-academy-hosts-50-ukrainian-refugees>
 60. Soccer stars join WFP and UNHCR to raise funds for refugees in video appeal. 2022. Доступно: <https://www.wfp.org/stories/football4ukraine-soccer-stars-join-wfp-and-unhcr-raise-funds-refugees-video-appeal>
 61. Sport for Development and Peace. United Nations. Доступно: <https://www.un.org/development/desa/dspd/sport-development-peace.html>
 62. The Association For International Sport for All [Интернет]. 2018. Доступно: www.tafisa.org.
 63. The Guardian. Refugees in Europe [Интернет]. 2020. Доступно: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/01/refugee-crisis-europe-mediterranean-racism-incarceration>

64. The Muslim media Platform “Musliminc” [Интернет]. 2017. Доступно: <http://musliminc.com/top-10-greatest-muslim-female-athletes-of-all-time-3373>.
65. The Ukrainian refugee footballer rebuilding his life in England’s lower leagues. *The Athletic*. 2022. Доступно: <https://theathletic.com/3431324/2022/07/19/osadchyi-ukraine-refugee-footballer-redditch/>
66. The United Nations [Интернет]. 2018. Доступно: <http://www.un.org>.
67. UAF. ПРОЄКТ «НАВКОЛО ФУТБОЛУ». Доступно: <https://uaf.ua/about-uaf/programs/6>
68. UEFA. Football and Refugees [Интернет]. 2018. Доступно: https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/General/02/57/60/20/2576020_DOWNLOAD.pdf
69. UNHCR. Щорічний звіт про біженців [Интернет]. 2018. Доступно: <https://www.unhcr.org/ua/15808-%D1%83%D0%B2%D0%BA%D0%B1-%D0%BE%D0%BE%D0%BD-%D0%BE%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%BE-%D1%89%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%BF.html>
70. UNHCR. Refugee crisis [Интернет]. 2019. Доступно: <https://www.unrefugees.org/emergencies/refugee-crisis-in-europe/https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=8ff1d1534e8c41adb5c04ab435b7974b>
71. UNHCR’s Refugee Population Statistics Database. 2022. Доступно: <https://www.unhcr.org/news/press/2022/3/6241bfb54/football-unites-global-appeal-united-nations-response-ukraine.html>
72. UNHCR. Refugees statistics [Интернет]. 2018. Доступно: <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/statistics/>

73. UNHCR. World's 10 Largest Refugee Camps [Интернет]. 2017. Доступно: <https://www.unrefugees.org/news/inside-the-world-s-five-largest-refugee-camps/>
74. Worldometers [Интернет]. 2020. Доступно: <http://www.worldometers.info/world-population>.

АНКЕТА

Шановний респондент!

Для визначення стану проблеми біженців, а також можливості для їх соціальної адаптації, Національний університет фізичного виховання і спорту України проводить дослідження.

Дякуємо за співпрацю!

1. Чи займалися ви футболом до переїзду?
 - Так
 - Ні

2. На якому рівні займалися?
3. Продовжуєте заняття футболом чи іншою фізичною активністю після переїзду?
 - Так
 - Ні

4. Чому?
5. Чи є серед ваших знайомих професійні футболісти?
 - Так
 - Ні

6. Як довго ви займаєтесь футболом?
7. Вистає у вас часу на заняття спортом?
 - Так
 - Ні

8. Хтось з ваших родичів активно займався футболом?
 - Так
 - Ні

9. Якщо займаєтесь футболом або іншою спортивною діяльністю, чи допомагають зайняття швидшій соціальної адаптації?
- Так
 - Ні
10. Оцініть від 1-5 кількість та ефективність програм, які допомагають адаптуватися біженцям в Україні та за кордоном?
11. Які доповнення внесли б до існуючих програм?
12. Стикалися ви з дискримінацією або зневажливим відношенням до вас через ваш статус?
- Так
 - Ні
13. Чи отримували допомогу, якусь підтримку від футбольних команд, організацій чи федерацій?
- Так
 - Ні
14. Якщо так, то яку?
15. Як ви можете оцінити умови вашого проживання від 1-5
16. Яким чином політична ситуація в країні може впливати на стан проблеми біженців?
17. Чи повинна ця тема набути більшого освітлення в ЗМІ, громадських організаціях, телебаченні?
- Так
 - Ні
18. Які на ваш погляд умови повинні бути створені умови для залучення до занять спортом і швидшою адаптації?
- створення спеціальних команд для біженців
 - запрошувати біженців до звичайних команд
 - працевлаштування та спільні мовні курси для всіх членів команди

-більше виділення часу для занять спортом

19. Які організації, на ваш погляд, повинні займатись залученням біженців до футболу та їх соціальною адаптацією?

-місцеві організації

-обласні організації

-міжнародні організації

-державні організації

-приватні організації

-благодійні організації

-релігійні

-громадські

20. На яку кількість балів оцінюєте можливі програми для адаптації біженців в Україні та за кордоном?

21. На вашу думку, чи варто створювати змагання серед біженців чи команд з біженцями?

- Так
- Ні

22. Як ви вважаєте, варто при футбольних організаціях створювати комітети з питань біженців?

- Так
- Ні

23. Як вам здається, чи може стан проблеми біженців, якість існуючих програм та вирішення соціальної адаптації бути критерієм рівня розвитку держави?

24. Чи плануєте ви повертатись до України?

- Так
- Ні

АНКЕТА ЕКСПЕРТА

Шановний тренере!

Для визначення можливості вирішення проблеми адаптації біженців та ефективності впровадження програм, Національний університет фізичного виховання і спорту України проводить дослідження. Дякуємо за співпрацю!

1. Чи доводилося вам за час вашої праці стикатися з сім'ями біженців або емігрантів?
 - Так
 - Ні

2. Чи впроваджувались у вас якісь програми або заходи для соціальної адаптації біженців?
 - Так
 - Ні

3. Як сприймає колектив таких хлопців або дівчат?
4. На вашу думку, чи потрібно вводити позатренувальні заходи для швидшої адаптації?
 - Так
 - Ні

5. Якщо відповідь «так», то які
6. Як ви вважаєте, краще створювати окрему команду для біженців або запрошувати по декілька людей в існуючу?
7. Проранжуйте організації, від яких повинна йти ініціатива створення програм та вирішення проблеми адаптації біженців
 - ФІФА, УЄФА, МОК
 - міжнародні організації (ЮНІСЕФ, ООН...)

-Федерація Футболу України

-обласні федерації

-міністерства

-від команд при підтримці федерацій, державних організацій

8. Наскільки балів від 1 до 5, на вашу думку футбол допомагає соціальній адаптації біженців?
9. Чи достатньо спортивних майданчиків у відкритому доступі для можливості біженців займатися спортом?
 - Так
 - Ні

АНКЕТА ЕКСПЕРТА

Шановний експерте!

Для визначення соціальної сторони футболу, а також чинників і факторів, які мають на це вплив, Національний університет фізичного виховання і спорту України проводить дослідження.

Дякуємо за співпрацю!

1. Проранжуйте причини мотивації біженців для занять футболом?
 - можливість різностороннього, повноцінного та здорового розвитку особистості
 - можливість повноцінної соціальної адаптації
 - можливість отримати професію в галузі фізичного виховання та спорту
 - можливість досягнення фінансової незалежності
 - можливість влаштувати своїй сім'ї краще життя

2. Проранжуйте організації, від яких повинна йти ініціатива створення програм та вирішення проблеми адаптації біженців?
 - ФІФА, УЄФА, МОК
 - міжнародні організації (ЮНІСЕФ, ООН...)
 - Федерація Футболу України
 - обласні федерації
 - міністерства
 - від команд при підтримці федерацій, державних організацій

3. На вашу думку, як можна вплинути на соціальне відношення, думку стосовно біженців і важливості цього питання?
 - ознайомлення та освітлення її в школах, коледжах

- освітлення проблеми в ЗМІ
 - заохочувати людей брати участь в програмах, ініціативах для їх реалізації
 - створення спеціальної правової бази
4. Чи варто створювати комітети з питань стратегії вирішення проблем і біженців та її реалізації при організаціях?
- Так
 - Ні
5. Як оцінити ефективність стратегії розвитку?
- усвідомлення владою держави, державних і громадських організацій в усіх сферах (не тільки фіз вих. і спорту) стратегії розвитку та важливість програм для біженців для їх соціальної адаптації
 - зміна відношення до біженців з боку суспільства, футбольних команд і тд
 - збільшення кількості спортивних майданчиків для залучення більшої кількості біженців до занять спортом
 - кількість біженців, які отримують професійний статус футболіста
 - створення стратегії розвитку, різних програм в рамках наукових конференцій, навчального процесу
6. Чи підтримали ви ініціативу створення турніру для команд біженців та команд, в яких є біженці?
- Так
 - Ні
7. На вашу думку, чи достатній рівень освітлення та освідомленості цієї проблемі в суспільстві?
- Так
 - Ні

8. Вирішення питання з соціальної адаптацією покращить ситуації в державі, а також вказує на рівень розвитку?

- Так
- Ні

9. Якщо «так», то як на вашу думку?